



**MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**  
**UNITATEA CENTRALĂ DE ARMONIZARE PENTRU AUDITUL PUBLIC INTERN**

NR. .... / .....

**Aprobat,**

**Eugen Orlando Teodorovici**  
**Ministrul Finanțelor Publice**

**RAPORT** privind activitatea de  
audit intern din sectorul public din  
România, pentru anul 2018

## CUPRINS

<b>INTRODUCERE .....</b>	<b>5</b>
<b>PARTEA I – SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA.....</b>	<b>6</b>
<b>1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern.....</b>	<b>6</b>
<b>1.1. Înființarea structurii de audit public intern .....</b>	<b>6</b>
<b>1.1.2. Contractele de prestări servicii.....</b>	<b>7</b>
<b>1.2. Funcționarea auditului public intern.....</b>	<b>8</b>
<b>1.2.1. Structura entităților la care funcția de audit public intern este înființată dar este nefuncțională .....</b>	<b>10</b>
<b>1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern.....</b>	<b>10</b>
<b>2. Raportarea activității de audit intern .....</b>	<b>10</b>
<b>3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor .....</b>	<b>11</b>
<b>3.1. Independența auditului intern .....</b>	<b>11</b>
<b>3.2. Obiectivitatea auditorilor .....</b>	<b>12</b>
<b>4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural .....</b>	<b>12</b>
<b>4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern.....</b>	<b>13</b>
<b>4.2. Procedurarea activităților de audit public intern.....</b>	<b>14</b>
<b>5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC .....</b>	<b>15</b>
<b>5.2. Realizarea evaluării externe .....</b>	<b>16</b>
<b>6. Resursa umană.....</b>	<b>16</b>
<b>6.1. Situația posturilor alocate structurilor de audit intern din administrația publică.....</b>	<b>16</b>
<b>6.2. Dimensionarea structurii de audit public intern.....</b>	<b>18</b>
<b>6.3. Fluctuația personalului .....</b>	<b>19</b>
<b>6.4. Structura personalului de audit public intern din administrația publică .....</b>	<b>20</b>
<b>6.4.1. Structura personalului de conducere.....</b>	<b>20</b>
<b>6.4.2. Structura personalului de execuție .....</b>	<b>21</b>
<b>6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni .....</b>	<b>22</b>
<b>7. Planificarea activității de audit intern.....</b>	<b>22</b>
<b>7.1. Planificarea multianuală .....</b>	<b>23</b>
<b>8. Realizarea misiunilor de audit intern în administrația publică .....</b>	<b>24</b>
<b>9. Urmărirea implementării recomandărilor .....</b>	<b>24</b>
<b>10. Raportarea recomandărilor neînsușite .....</b>	<b>25</b>
<b>11. Raportarea iregularităților.....</b>	<b>25</b>
<b>12. Elaborarea raportului financiar.....</b>	<b>26</b>
<b>13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI.....</b>	<b>26</b>
<b>14. Înființarea comitetelor de audit intern .....</b>	<b>27</b>

<b>PARTEA A II-A – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE UCAAPI ÎN ANUL 2018 .....</b>	<b>27</b>
<b>15. Misiuni de audit și alte activități în calitate de autoritate de audit .....</b>	<b>27</b>
<b>16. Misiuni de evaluare/îndrumare a activității de audit public intern.....</b>	<b>27</b>
<b>17. Asigurarea pregătirii profesionale a auditorilor interni din entitățile publice.....</b>	<b>28</b>
<b>18. Activități specifice de evaluare, îndrumare și raportare .....</b>	<b>29</b>
<b>19. Activități specifice de metodologie .....</b>	<b>30</b>
<b>PARTEA A III-A – ACTIVITATEA COMITETULUI DE AUDIT PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA .....</b>	<b>31</b>
<b>20. Ședința din data de 16.07.2018 .....</b>	<b>32</b>
<b>21. Ședința din data de 01.08.2018 .....</b>	<b>33</b>
<b>22. Ședința din data de 17.10.2018 .....</b>	<b>33</b>
<b>23. Ședința din data de 23.11.2018 .....</b>	<b>34</b>
<b>24. Ședința din data de 19.12.2018 .....</b>	<b>34</b>
<b>24. CONCLUZII.....</b>	<b>34</b>

## Abrevieri utilizate:

AAA	- Autoritate Administrativ Autonomă
AAIR	- Asociația Auditorilor Interni din România
ACoR	- Asociația Comunelor din România
ADI	- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
ANCOM	- Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații
ANRE	- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
ANRP	- Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
ANSVSA	- Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ARACIS	- Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
BSMG	- Biroul pentru Strategie și Metodologie Generală
CAFR	- Camera Auditorilor Financiari din România
CAPI	- Comitetul pentru Audit Public Intern
CECAR	- Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România
CNAS	- Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNSC	- Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CSM	- Consiliul Superior al Magistraturii
DGRFP	- Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
HG	- Hotărâre de Guvern
IT	- Tehnologia Informației
M	- Minister
MADR	- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAI	- Ministerul Afacerilor Interne
MF	- Mecanism Financiar
MFP	- Ministerul Finanțelor Publice
MTS	- Ministerul Tineretului și Sportului
OIS	- Organ Ierarhic Superior
OMFP	- Ordin al Ministrului Finanțelor Publice
ORNISS	- Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat
OSGG	- Ordin al Secretarului General al Guvernului
OUG	- Ordonanță de Urgență a Guvernului
PAIC	- Programul de Asigurare și Îmbunătățire a Calității
SAPE	- Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie
SCIM	- Sistemul de Control Intern Managerial
SERAM	- Serviciul de Evaluare, Raportare Anuală și Metodologie
SEE	- Spațiul Economic European
SFPV	- Școala de Finanțe Publice și Vamă
SOAPI	- Serviciul Operațional de Audit Public Intern
SRSS	- Serviciul de sprijin pentru reforme structurale
UAT	- Unitate Administrativ Teritorială
UCAAPI	- Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern
US	- Unitate Subordonată

## INTRODUCERE

Rolul raportului este de a prezenta situația actuală a auditului public intern în administrația publică din România, precum și de a contribui la identificarea direcțiilor de acțiune ce vor fi urmate de către UCAAPI pentru dezvoltarea acestei activități pe acest segment de entități publice.

Informațiile și datele din raport sunt preluate din rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern elaborate de structurile de audit public intern și transmise la UCAAPI. Pentru aceste rapoarte, persoanele care le-au elaborat își asumă întreaga responsabilitate.

\*

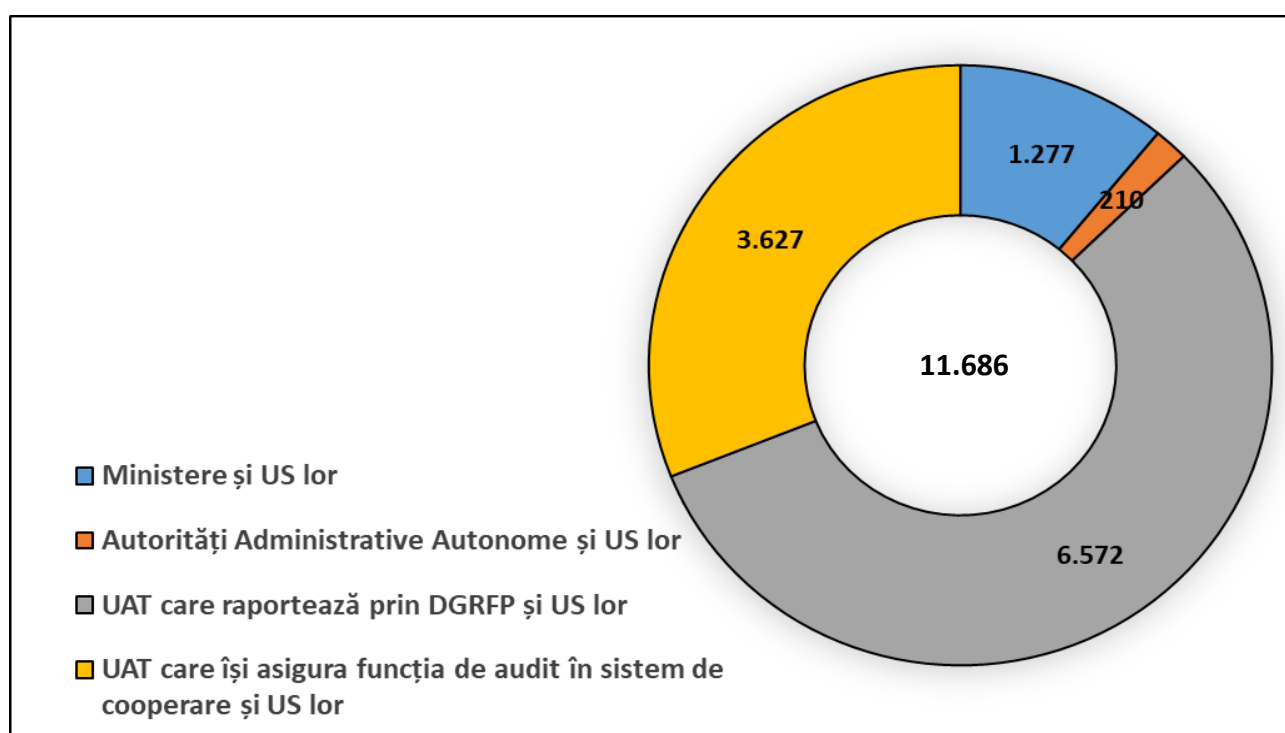
Colectarea informațiilor s-a bazat pe elaborarea de către UCAAPI a unui format standard de raportare care a fost transmis spre completare tuturor structurilor de audit public intern. Din informațiile colectate, în cadrul administrației publice din România s-a raportat un număr total de 11.686 de entități publice. În funcție de tipul ordonatorului de credite acestea se împart în 3.297 de ordonatori principali de credite și 8.389 de unități subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestora. Pentru ușurința exprimării, pe parcursul prezentului raport, se va folosi sintagma "entități subordonate" cu referire la aceste entități.

În funcție de tipul entității publice, cele 11.686 de entități publice au următoarea structură:

- 25 de ministere;
- 1.252 de unități subordonate ministerelor;
- 44 de autorități administrative autonome (inclusiv cele cu rapoarte în format special)
- 166 de unități subordonate autorităților administrative autonome;
- 1.603 UAT-uri care raportează prin DGRFP
- 4.969 de entități subordonate UAT-urilor care raportează prin DGRFP;
- 1.625 de UAT-uri care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare;
- 2.002 entități subordonate UAT-urilor care își asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare.

Din aceste informații se poate observa faptul că UAT-urile care raportează prin DGRFP și entitățile subordonate lor au cea mai mare pondere, de circa 56%. Totodată entitățile publice din administrația publică locală reprezintă circa 87% din total entități.

Informații detaliate pentru fiecare capitol al raportului și pe fiecare tip de administrație publică (centrală și locală), se regăsesc în anexele 1 și 2.



## PARTEA I – SITUAȚIA ACTUALĂ A AUDITULUI PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA

### 1. Înființarea și funcționarea structurilor de audit public intern

#### 1.1. Înființarea structurii de audit public intern

Organizarea structurii de audit public intern se referă fie la înființarea unei structuri proprii de audit public intern fie la accesul la o capacitate de audit public intern, furnizată de organul ierarhic superior, în condițiile legii.

La nivel național, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată), există un număr total de 11.686 de instituții care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern, conform raportării primite.

Dintre acestea, a fost înființată funcția de audit public intern la un număr de 9.696 de structuri, ceea ce reprezintă un grad de înființare al auditului public intern de circa 83%.

Înființarea auditului intern s-a realizat astfel:

- la 1.712 entități prin structuri de audit public intern proprii. În total există 1.762 de structuri de audit public intern, la cele 1.712 adăugându-se 50 de structuri ce funcționează în cooperare;
- la 4.243 entități prin organul ierarhic superior;
- la 3.627 entități prin sistem de cooperare;
- la 114 entități prin contracte de prestări servicii.

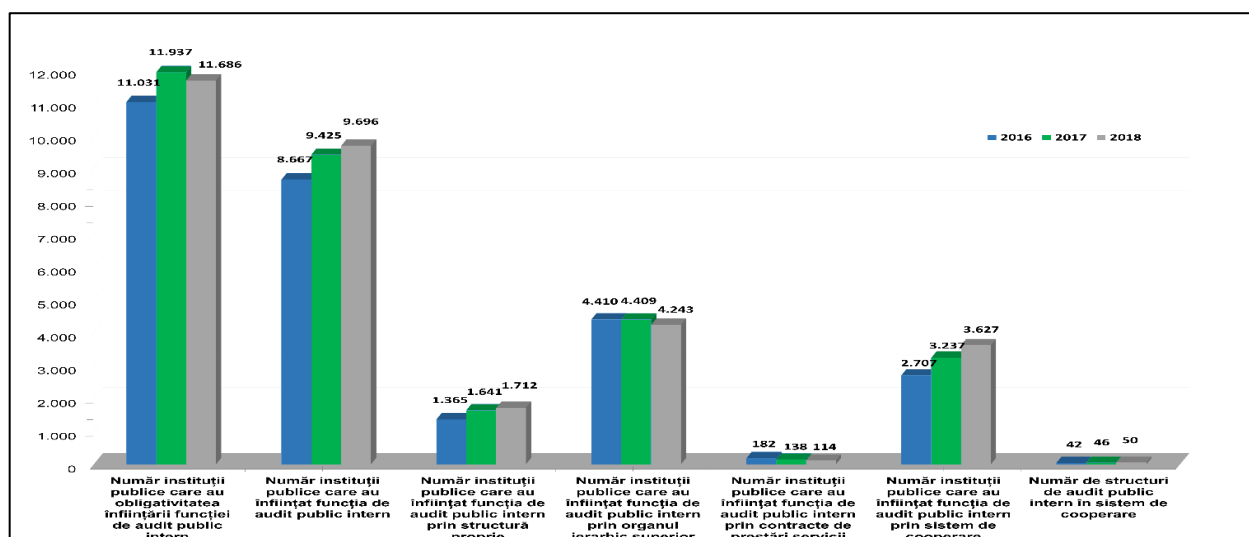
#### 1.1.1. Modalități de înființare a structurilor de audit public intern

Cele 1.762 de structuri de audit public intern de la nivel național sunt înființate în următoarea structură:

- 20 direcții;
- 66 servicii;
- 104 birouri;
- 1.572 compartimente.

Din analiza datelor se poate observa faptul că ordonatorii de credite au organizat auditul intern cu preponderență sub formă de compartiment - circa 87% din numărul total al structurilor.

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Număr instituții publice care au obligativitatea înființării funcției de audit public intern	11.031	11.937	11.686	3,06 %
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern	8.667	9.425	9.696	5,81 %
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin structură proprie	1.365	1.641	1.712	12,27 %
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin organul ierarhic superior	4.410	4.409	4.243	-1,89 %
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin contracte de prestări servicii	182	138	114	-20,78 %
Număr instituții publice care au înființat funcția de audit public intern prin sistem de cooperare	2.707	3.237	3.627	15,81 %
Număr de structuri de audit public intern în sistem de cooperare	42	46	50	9,11 %



Un inconvenient major al acestei forme de organizare este acela că, nefiind reglementată de legislația specifică funcției și administrației

publice, nu se pot înființa posturi de conducere la nivelul compartimentului ceea ce atrage după sine deficiențe în exercitarea funcției de audit public intern precum și dificultăți în implementarea metodologiei de efectuare a misiunilor de audit public intern.

Există cazuri în care au fost nominalizați coordonatori ai compartimentului de audit public intern, fără însă a exista posibilitatea legală de remunerare a acestora în raport cu atribuțiile acordate, ceea ce poate crea insatisfacții în rândul acestor persoane și implicit poate afecta calitatea funcției de audit public intern.



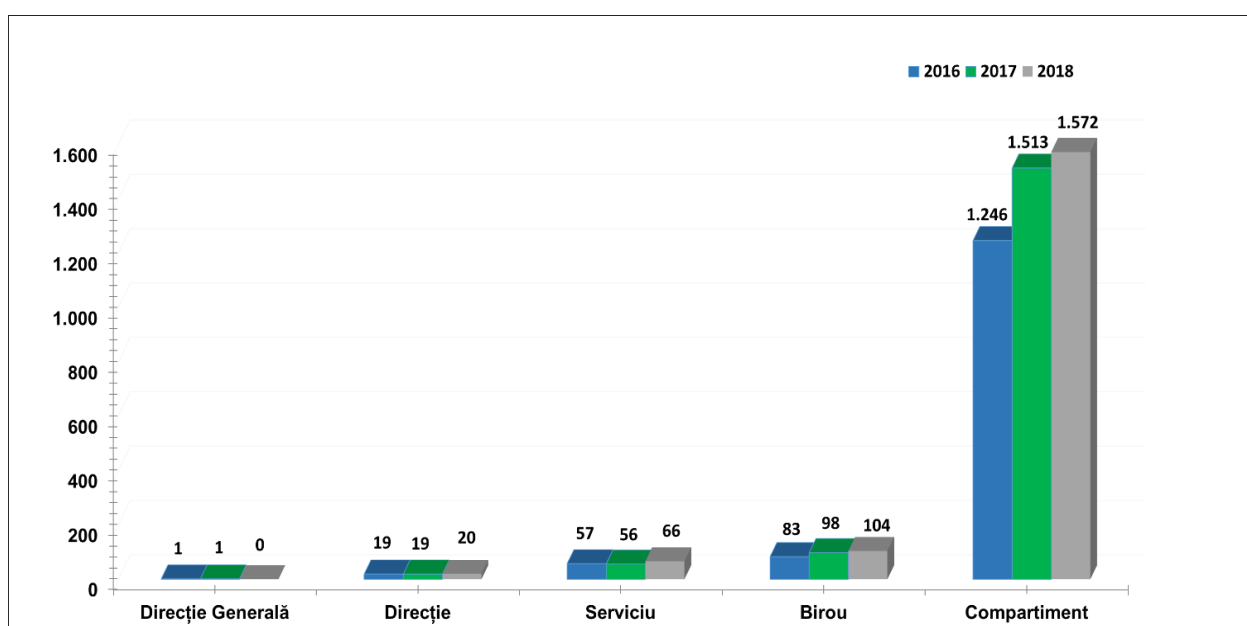
### Tendențe la nivel național cu privire la modul de înființare a auditului public intern

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Direcție Generală	1	1	0	-50%
Direcție	19	19	20	+2,63%
Serviciu	57	56	66	+7,17%
Birou	83	98	104	+21,13%
Compartiment	1.246	1.513	1.572	+23,38%

#### 1.1.2. Contractele de prestări servicii

Odată cu emiterea OUG nr. 26/06.06.2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, s-a abrogat modalitatea de asigurare a activității de audit public intern prin contracte de prestări servicii, menționată la art.11, lit. c) din Legea nr. 672/2002.

După intrarea în vigoare a OUG nr. 26/2012 nu se mai poate organiza și exercita activitatea de audit public intern prin contracte de prestări servicii.



La nivel național, la finele anului 2018 existau în derulare un număr de 80 de contracte de prestări servicii prin care se furniza funcția de audit public intern unui număr total de 115 entități publice.

Detalii privind contractele de prestări servicii în funcție de tipul administrației publice, precum și distribuția acestora pe regiuni, se regăsesc în capitolul 1.1.2. din:

- anexa 1, pentru administrația publică centrală;
- anexa 2, pentru administrația publică locală.

Față de anul 2016 numărul entităților publice care folosesc contracte de prestări servicii pentru funcția de audit public intern s-a redus cu circa 37%, menținându-se o evoluție anuală descrescătoare.

### 1.1.3. Structura entităților care nu au înființat funcția de audit public intern

Din totalul de 11.686 de entități publice existente la nivel național, un număr de 1.990 de entități nu au înființat funcția de audit public intern: 140 în administrația publică centrală și 1.850 în administrația publică locală.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cadrul administrației publice locale.

Cauzele neînființării auditului public intern:

- Resursele financiare existente sunt insuficiente;
- În cazul restructurării instituțiilor s-a procedat

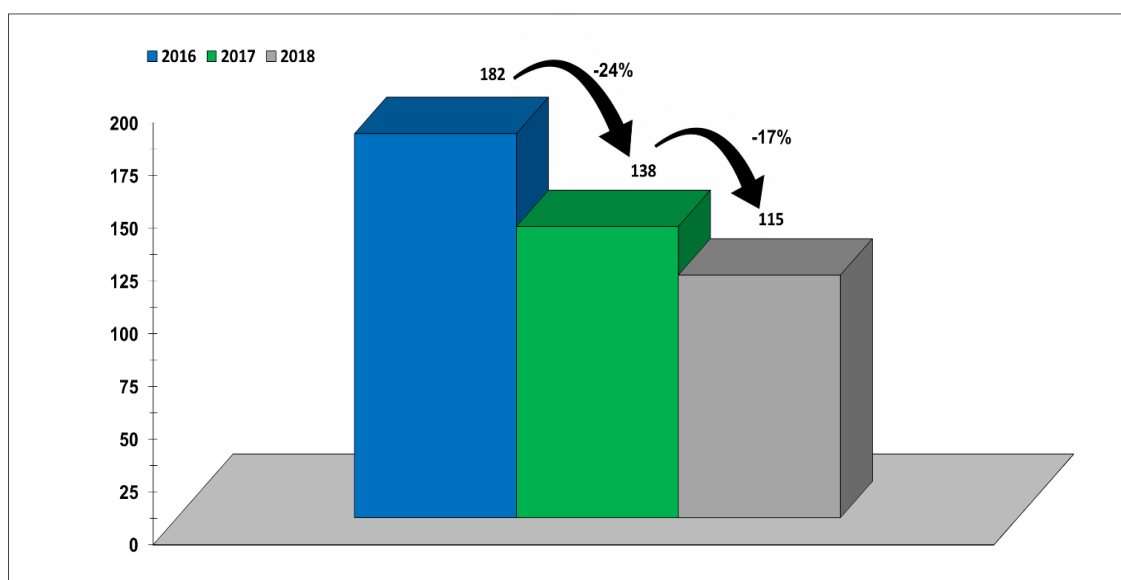
la desființarea structurilor de audit public intern, redistribuirea posturilor de la nivelul compartimentului de audit către alte structuri din cadrul entității sau preluarea posturilor de auditor intern și transformarea lor în posturi de consilier de către ordonatorul principal de credite;

- Nu sunt aplicate sancțiuni pentru neorganizarea auditului intern, deși această faptă constituie contravenție conform prevederilor art. 23(a) din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, și este sancționată cu amendă între 3.000 și 5.000 de lei. Neaplicarea sancțiunilor este generată de faptul că nu sunt puse în aplicare, la nivel național, prevederile art. 24 din cadrul Legii nr. 672/2002 republicată, prin care ordonatorii principali de credite trebuie să împuternicească reprezentanți care să constate și să aplice sancțiunile.

Lipsa implementării acestor prevederi în cei 17 ani care au trecut de la data emiterii Legii auditului public intern (anul 2002), combinată cu restricțiile bugetare și de personal aplicate în administrația publică, au generat situația existentă la acest moment.

## 1.2. Funcționarea auditului public intern

Prin funcționarea auditului public intern se înțelege măsura în care structurile de audit public intern înființate funcționează în mod efectiv. În special se urmărește a se identifica câte și care sunt cazurile în care auditul intern este înființat dar nu funcționează și de asemenea se urmărește identificarea cauzelor acestor aspecte.





Un aspect particular al funcționării structurii de audit intern este reprezentat de cazul în care auditul intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior. În acest caz, structura de audit intern de la organul ierarhic superior este cea care trebuie să efectueze misiuni de audit intern la entitatea subordonată, asigurând, în termen de 3 ani, conform prevederilor legale, acoperirea sferei auditabile. În aceste condiții, în cazul în care structura de audit intern de la nivelul organului ierarhic superior, în ultimii 3 ani nu a efectuat nicio misiune de audit intern la entitatea subordonată, se consideră că, la nivelul acestei entități, auditul intern este înființat dar nu funcționează.

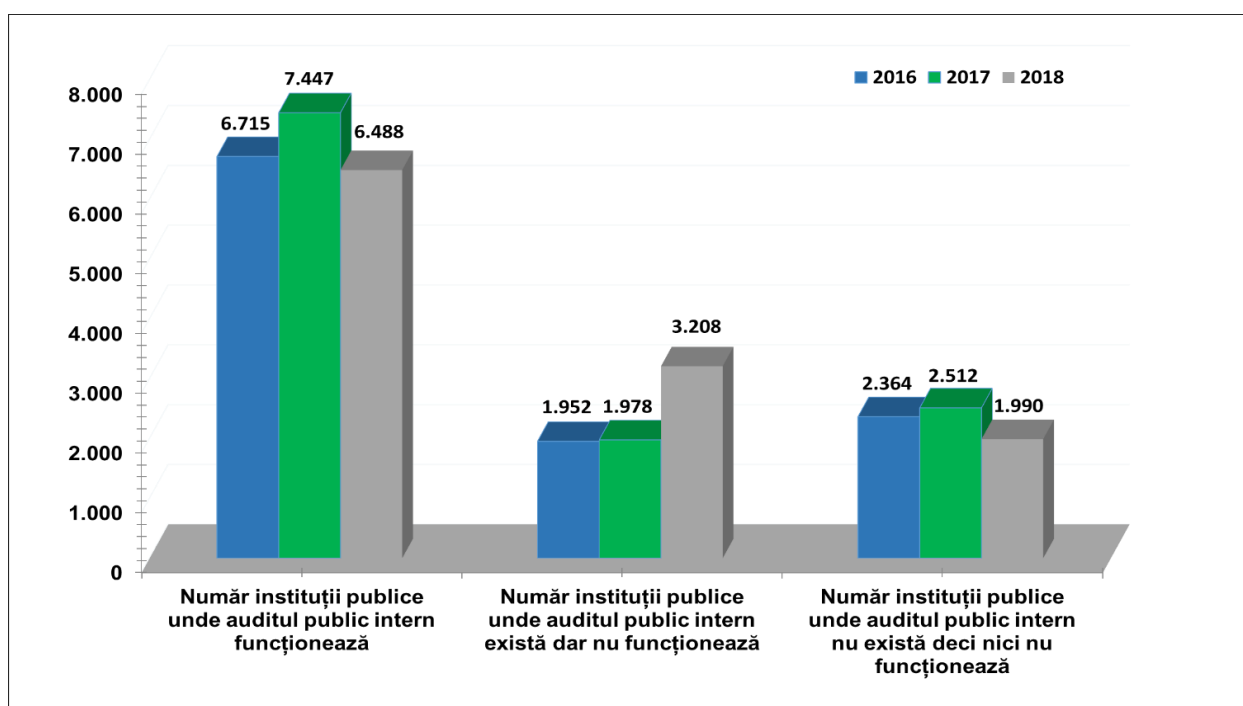
Gradul de funcționare al auditului public intern este determinat ca raport procentual între numărul de entități în care auditul intern funcționează și numărul total de entități existente care aveau obligația de a avea o structură de audit intern funcțională.

La nivelul administrației publice, fără a ține cont de tipul ordonatorului de credite (principal sau entitate subordonată), s-a raportat existența unui număr de 11.686 de instituții care au obligativitatea să mențină o structură de audit public intern funcțională. Din punctul de vedere al funcționării structurilor de audit intern, acestea se împart astfel:

- ♦ 6.488 de entități au înființat auditul intern și acesta funcționează, ceea ce reprezintă un grad de funcționare al auditului intern de circa 56%;
- ♦ La 5.198 de entități auditul intern nu funcționează (circa 44%), astfel:
  - 3.208 entități au înființat auditul intern dar acesta nu funcționează;
  - 1.990 de entități nu au înființat auditul intern, deci implicit acesta nu funcționează.

### Tendențe cu privire la funcționarea auditului public intern

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Număr instituții publice unde auditul public intern funcționează	6.715	7.447	6.488	-1,0%
Număr instituții publice unde auditul public intern există dar nu funcționează	1.952	1.978	3.208	+31,80%
Număr instituții publice unde auditul public intern nu există deci nici nu funcționează	2.394	2.512	1.990	-7,30%



### 1.2.1. Structura entităților la care funcția de audit public intern este înființată dar este nefuncțională

La nivelul administrației publice, auditul intern este înființat dar nu funcționează la un număr de 3.208 entități: 399 ordonatori principali de credite și 2.809 entități subordonate acestora.

Se observă faptul că această problemă se manifestă mai ales în cazul entităților subordonate.

Cauzele înființării dar nefuncționării auditului public intern sunt reprezentate de faptul că:



- ♦ resursele umane și financiare sunt insuficiente pentru a asigura buna funcționare a structurii de audit public intern;
- ♦ există o slabă preocupare din partea unor entități în organizarea de concursuri și ocuparea posturilor vacante de auditori publici interni;
- ♦ în cazul în care au fost organizate concursuri de ocupare a acestor posturi, acestea nu au fost ocupate.

### 1.3. Concluzii privind înființarea și funcționarea auditului public intern

Gradul de înființare al auditului public intern în administrația publică este de circa 83%, calculat la numărul total al entităților publice. Înființarea auditului intern s-a realizat atât prin structuri proprii cât și prin organul ierarhic superior. În cazul structurilor proprii, acestea sunt înființate în special sub formă de compartimente.

Gradul de funcționare al auditului public intern este de 56%, calculat la numărul total al entităților publice.

## 2. Raportarea activității de audit intern

La nivelul administrației publice există un număr total de 11.686 entități publice care au obligativitatea să emită rapoarte anuale de

activitate. Din acest punct de vedere, acestea se clasifică astfel:

- ♦ 6.463 entități au elaborat raportul anual (circa 55%). În total, la nivelul UCAAPI, au fost primite un număr de 112 rapoarte anuale de activitate în care sunt incluse cele 6.463 de entități, astfel:

- 351 de entități ai căror conducători au calitatea de ordonator principal de credite, au exercitat auditul public intern prin structură proprie și **au emis propriul raport**, transmis la UCAAPI;

- 1.723 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin organul ierarhic superior. Aceștia nu au emis propriul raport anual de activitate, deoarece nu au structură proprie de audit intern. Raportul organului ierarhic superior are rol de raport anual de activitate, deoarece acesta se emite de către fiecare structură de audit public intern;

- 762 de entități subordonate ordonatorilor principali de credite și care au exercitat auditul public intern prin structură proprie și **au emis propriul raport**, transmis la organul ierarhic superior. Rapoartele acestor structuri de audit intern au fost incluse în raportul organului ierarhic superior.

- 3.627 entități publice au emis raport în sistem de cooperare.

- ♦ 5.221 de entități nu au elaborat raportul astfel:

- 23 entități nu au elaborat raport anual deși structura de audit intern este funcțională;

- 3.208 de entități nu au elaborat raport anual deoarece structura de audit intern nu este funcțională;

- 1.990 de entități nu au elaborat raport anual deoarece auditul intern nu este înființat.

- ♦ 2 entități au emis raport anual, dar acesta nu a fost centralizat din cauza specificului activității.

În concluzie, prezentul raport este întocmit pe baza rapoartelor primite de la 112 structuri de audit intern, rapoarte care cumulează

informațiile dintr-un număr total de **1.163** rapoarte anuale:

- **54** rapoarte transmise la UCAAPI de ordonatorii principali de credite și care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de **561** rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern.
- 8 rapoarte primite la UCAAPI de la DGRFP, care includ: **297** de rapoarte de la ordonatorii principali de credite și care la rândul lor cumulează informațiile dintr-un număr de **201** rapoarte anuale de audit public intern emise de entități publice subordonate, cu structuri proprii de audit public intern.
- **50** rapoarte primite la UCAAPI de la structurile asociative.

Cauzele neraportării sunt reprezentate în principal de neînființarea sau nefuncționarea structurii de audit public intern.

### 3. Independența auditului intern și obiectivitatea auditorilor

Independența este atributul funcției de audit intern în timp ce obiectivitatea este apanajul auditorilor interni. Pentru păstrarea acestor atribute, trebuie respectate anumite criterii, cum ar fi:

#### Pentru păstrarea independenței:

- funcția de audit intern trebuie să se subordoneze direct managementului superior al organizației;
- numirea și destituirea managementului funcției de audit intern respectiv a auditorilor interni trebuie să fie supuse procesului de avizare, conform legii.

#### Pentru păstrarea obiectivității auditorilor interni:

- Auditorii interni nu trebuie implicați în activitățile pe care le pot audita;
- Auditorii interni trebuie să-și declare obiectivitatea în cadrul misiunilor de audit intern și evaluare efectuate.

Aceste aspecte se regăsesc în baza legală actuală, respectiv Legea nr. 672/2002, republicată și HG nr. 1086/2013. De asemenea, aspecte similare se regăsesc în

practica internațională de audit intern stipulată în Standardele Internaționale de Practică Profesională în Auditul intern (IPPF) emise de către Institutul Auditorilor Interni (vezi Standardele de la 1100 la 1130).

#### 3.1. Independența auditului intern

La nivelul administrației publice au fost declarate un număr de 31 de cazuri care ar putea afecta independența structurii de audit intern:

- 24 de cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea auditorilor interni;
- 5 cazuri referitoare la lipsa avizului la numirea sau destituirea conducătorilor structurilor de audit intern;
- 2 cazuri referitoare la lipsa subordonării directe către managementul superior al organizației.



#### Tendențe privind elementele care pot influența independența funcției de audit intern, la nivelul administrației publice

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Număr de entități în care auditul public intern nu este subordonat managementului superior	0	1	2	+1,0
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a șefilor structurii de audit public intern (lipsa avizului)	7	14	5	-1,0
Număr de entități în care nu s-a respectat procedura de numire și destituire a auditorilor publici interni (lipsa avizului)	22	27	24	+1,0
<b>TOTAL</b>	<b>29</b>	<b>42</b>	<b>31</b>	<b>+1,0</b>

### 3.2. Obiectivitatea auditorilor

La nivelul administrației publice au fost declarate un număr de 57 de cazuri care ar putea afecta obiectivitatea auditorilor publici interni:

- 40 de cazuri în care auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile;
- 17 cazuri în care declarația de independență nu este completată.



**Tendențe privind elementele care pot influența obiectivitatea auditorilor interni în administrația publică**

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Auditul intern a fost implicat în derularea activităților auditabile	18	24	40	+11,0
Declarația de independență nu este completată	0	14	17	+8,5
<b>TOTAL</b>	<b>18</b>	<b>38</b>	<b>57</b>	<b>+19,5</b>

Se poate observa faptul că în cursul anului 2018 a existat o creștere semnificativă a numărului elementelor care pot afecta obiectivitatea auditorilor.

### 4. Asigurarea cadrului metodologic și procedural

Cadrul metodologic și procedural aferent activității de audit public intern se referă la aspecte care sunt de natură a asigura buna desfășurare a acestei activități, prin prisma metodologiilor și a procedurilor aplicabile, luând în calcul și aplicarea și respectarea codului de conduită etică al auditorului public intern.

Referitor la aceste aspecte, activitatea de audit public intern a fost reglementată

începând cu anul 2003, pe lângă legislația primară cunoscută, și de OMFP nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern.

În anul 2013, ulterior modificării și republicării Legii auditului public intern, a fost emisă HG nr. 1.086/2013 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern. Aceasta aduce o serie de modificări și îmbunătățiri pentru vechea versiune a normelor generale. Ambele versiuni ale normelor generale prevedeau emiterea de norme proprii de audit public intern.

În cadrul analizei asigurării cadrului metodologic, s-au luat în considerare următoarele aspecte:

- Toate entitățile publice au obligativitatea emiterii normelor proprii;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii dar acestea să nu fi fost încă transmise în vederea avizării de către UCAAPI sau de către organul ierarhic superior, după caz;
- Există posibilitatea ca în anul de raportare unele entități să fi emis norme proprii și să le fi transmis în vederea avizării, dar avizul nu a fost încă emis;
- Entitatea publică are normele emise și avizate.

Referitor la procedurarea activităților din cadrul structurii de audit public intern, acestea sunt supuse și ele emiterii de proceduri de sistem sau operaționale, după caz. Noțiunea de procedură este utilizată în cadrul prezentului raport în sensul dat de OSGG nr.600/2018, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere acest lucru, este necesar ca structurile de audit public intern să analizeze și să decidă câte dintre activitățile derulate trebuie să fie procedurate (adică să se emită o procedură scrisă pentru acea activitate). În acest context gradul de procedurare poate varia de la o entitate la alta, în funcție de judecata profesională aplicată.

De asemenea, pentru activitățile procedurabile, se va stabili care este gradul de emiterie a procedurilor. În mod firesc ținta este de 100%, urmărindu-se apropierea cât mai mult de acest nivel.

#### 4.1. Emiterea normelor proprii de audit public intern

În general normele proprii sunt emise în marea majoritate a structurilor de audit public intern.

Din totalul de 1.163 de rapoarte anuale centralizate din cadrul administrației publice locale, se desprinde următoarea imagine:

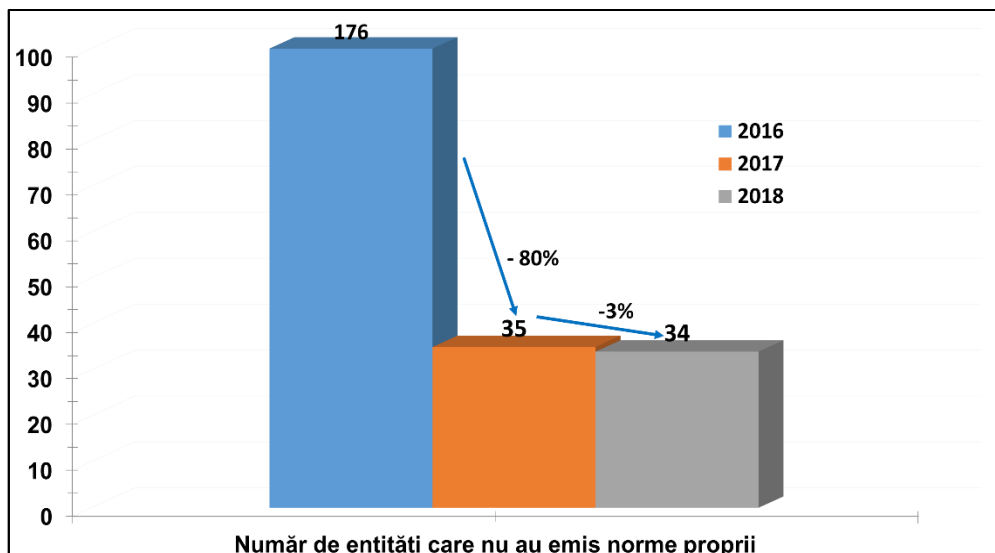
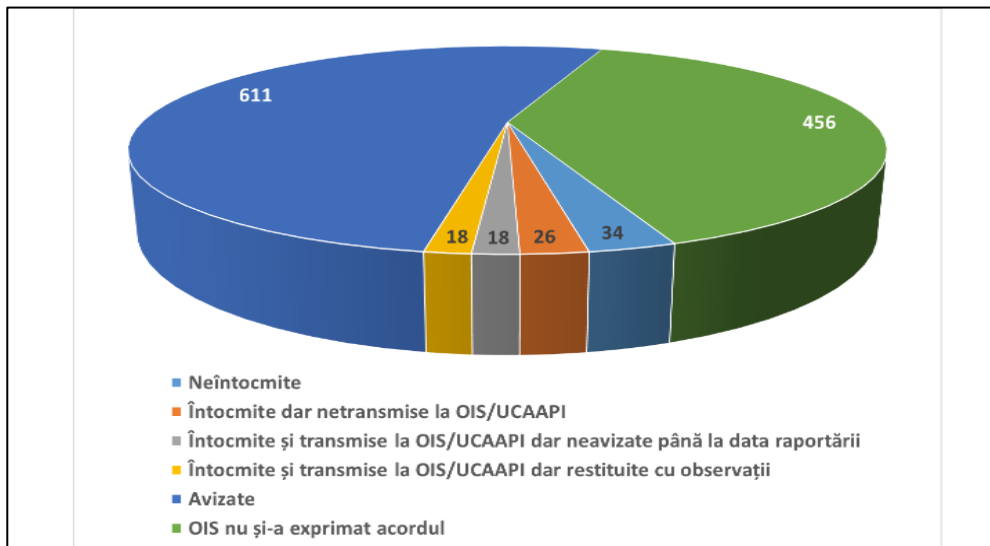
- 34 de structuri de audit public intern nu au emis normele proprii;
- 26 de structuri de audit public intern au întocmit normele proprii dar nu le-au comunicat în vederea avizării;
- 18 structuri de audit public intern au întocmit normele proprii iar acestea au fost transmise în vederea avizării și sunt în curs de avizare;
- 18 structuri de audit public intern au întocmit normele proprii, au fost transmise în vederea avizării și au fost restituite cu observații;

- 611 structuri de audit public intern au normele proprii emise și avizate;

- 456 structuri de audit public intern nu au norme proprii deoarece organul ierarhic superior nu și-a dat acordul în acest sens. În acest caz, aceste entități utilizează normele proprii ale organului ierarhic superior.

#### Tendențe privind emiterea normelor proprii de audit public intern în administrația publică

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Număr de entități care nu au emis norme proprii	176	35	34	-71



## 4.2. Procedurarea activităților de audit public intern

La nivelul administrației publice, auditorii interni consideră că este necesară procedurarea a circa 77% dintre activitățile desfășurate la nivelul structurii de audit public intern. Dintre acestea, au fost elaborate circa 78%.

Ca observație generală, situația este acceptabilă, existând posibilitate de îmbunătățire.

### Tendențe privind procedurarea activităților de audit public intern în administrația publică

	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Pondere medie a activităților procedurabile în total activități (%)	74,99 %	83,10%	77,36%	+1,19 pp
Gradul de emiteră a procedurilor (%)	73,34 %	80,45%	78,13%	+2,40 pp

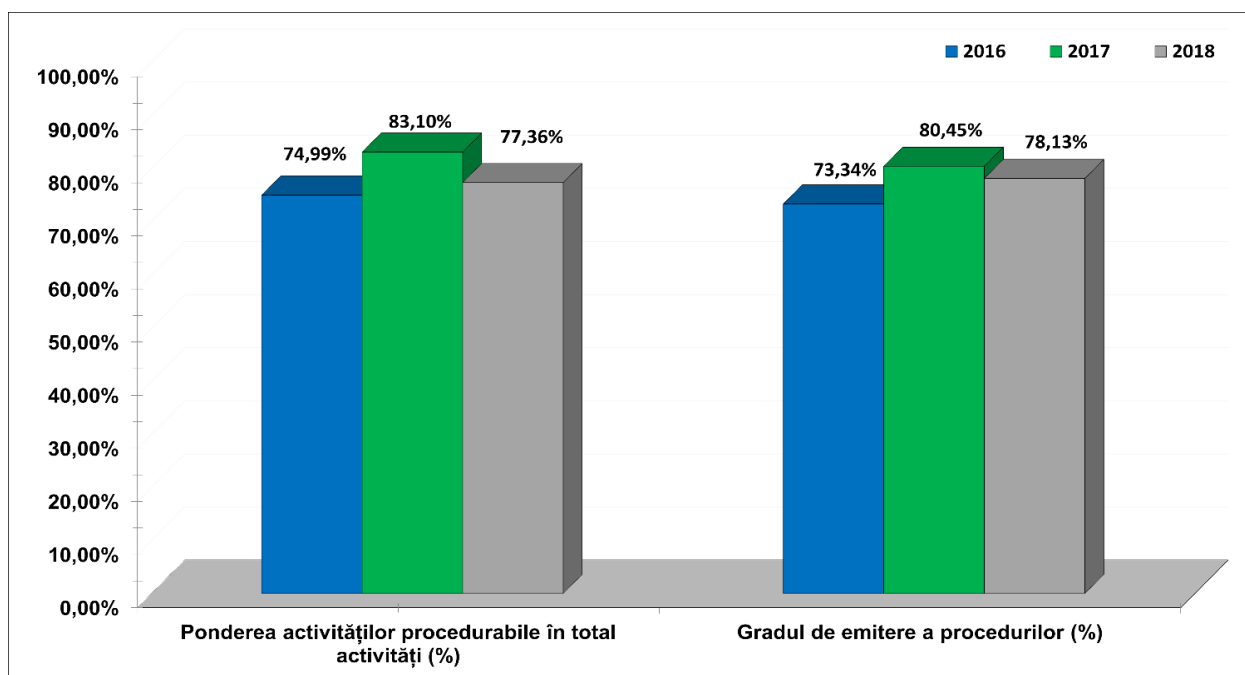
## 5. Asigurarea și îmbunătățirea calității activității de audit public intern

În conformitate cu prevederile punctului 2.3.7. din cadrul anexei nr. 1 la HG nr. 1086/2013, la nivelul structurii de audit public intern se elaborează un program de asigurare și îmbunătățire a calității (PAIC) sub toate aspectele auditului intern, care să permită un control continuu al eficacității acestuia.

Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern trebuie să garanteze că activitatea de audit intern se desfășoară în conformitate cu normele, instrucțiunile și Codul privind conduita etică a auditorului intern și să contribuie la îmbunătățirea activității structurii de audit public intern.

Un PAIC ar trebui să ajute la exprimarea unor concluzii cu privire la calitatea activității de audit intern și să ducă la efectuarea unor recomandări pentru implementarea unor îmbunătățiri corespunzătoare a acestei activități. Acest program ar trebui să permită o evaluare a:

- Conformității cu baza legală în vigoare;
- Contribuției auditului intern la procesele de guvernanță, management al riscurilor și controlul organizației;
- Acoperirea integrală a sferei auditabile;
- Respectarea legilor, reglementărilor și procedurilor pe care activitatea de audit intern trebuie să le respecte;



- Riscurile care afectează funcționarea auditului intern.



PAIC ar trebui să impună o abordare sistematică și disciplinată a procesului de autoevaluare periodică, inclusiv modalitatea de realizare a autoevaluărilor periodice pentru fiecare an intermediar între evaluările externe.

Un PAIC pe deplin funcțional exercită o monitorizare permanentă a activității de audit intern și o autoevaluare periodică a acesteia pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal și procedural aplicabil.

Cu ajutorul acestui proces, evaluarea externă ar trebui să devină efectiv o oportunitate de a obține noi idei de la evaluator sau de la echipa de evaluare, cu privire la modalitățile de îmbunătățire a calității generale a auditului intern, a eficienței și a eficacității.

Dezvoltarea activității va depăși stadiul de conformitate și va aborda modalități noi și inovatoare de a exercita activitatea de audit public intern și de a oferi rezultate semnificativ îmbunătățite.

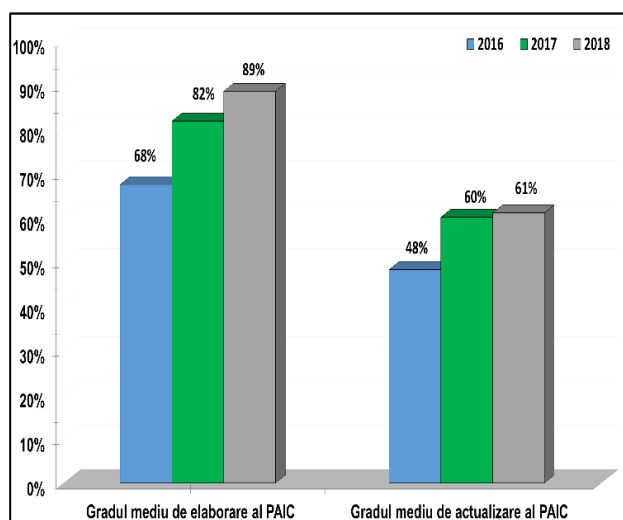
Complementar PAIC, calitatea funcției de audit intern se poate îmbunătăți prin evaluările externe. Aceste evaluări trebuie efectuate la fiecare cinci ani, conform cerințelor legislației naționale, dar și standardelor internaționale de audit intern emise de către Institutul Auditorilor Interni (IIA). Obiectivul evaluării externe este de a evalua activitatea de audit intern din punctul de vedere al conformității cu definiția auditului intern, cu cerințele codului de etică și cu prevederile legislației naționale în domeniu.

Evaluările externe se pot concentra, de asemenea, pe identificarea oportunităților de îmbunătățire a funcției de audit intern, oferind sugestii pentru a îmbunătăți eficacitatea acestei activități și promovând idei pentru a spori imaginea și credibilitatea funcției de audit intern.

### 5.1. Elaborarea și actualizarea PAIC

Circa 89% dintre structurile de audit public intern din administrația publică centrală au emis PAIC.

Referitor la actualizarea PAIC, circa 61% dintre aceste structuri de audit public intern au procedat la actualizarea acestui document.



### Tendențe privind emiterea și actualizarea PAIC la nivelul administrației publice

	2016	2017	2018	Creștere anuală medie
Gradul mediu de elaborare al PAIC	68%	82%	89%	+11 pp
Gradul mediu de actualizare al PAIC	48%	60%	61%	+6 pp

## 5.2. Realizarea evaluării externe

În administrația publică, entitățile publice cu atribuții de evaluare externă sunt:

- UCAAPI cu un portofoliu de 122 de structuri de audit public intern aflate în cadrul administrației centrale și locale;
- Ministerele și autoritățile cu un portofoliu de 561 de structuri de audit public intern aflate în cadrul entităților subordonate, în coordonare sau sub autoritate.
- DGRFP-urile cu atribuții delegate în ceea ce privește evaluarea externă, cu un portofoliu de 297 de structuri de audit public intern;
- UAT-urile ale căror subordonate au structuri proprii de audit public intern, cu un portofoliu de 201 structuri de audit intern.

Portofoliul este cel declarat în cadrul rapoartelor anuale emise de structurile de audit public intern respective.

În anul 2018, circa 11% dintre structurile de audit intern au fost evaluate de către UCAAPI, DRGFP sau organul ierarhic superior, după caz.

Având în vedere faptul că evaluarea externă trebuie realizată o dată la 5 ani, menținerea acestui ritm ar permite evaluarea tuturor entităților din administrația publică într-un interval de 9 ani și 9 luni, mult peste cel specificat de standardele internațional acceptate dar și de cadrul legal în vigoare.

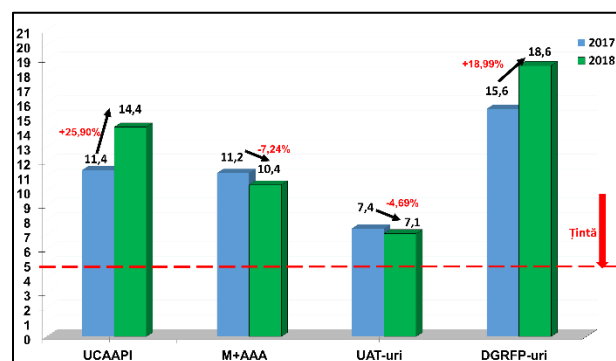
Analizând în dinamică, pentru anii 2017 și 2018, realizarea activității de evaluare externă se prezintă astfel:

Entitatea evaluatoare	Numărul entităților supuse evaluării (portofoliu 2018)	Numărul entităților evaluate în 2017	Numărul entităților evaluate în 2018	Număr mediu de entități evaluate anual	Numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților supuse evaluării (2018)
UCAAPI*	122	10	7	8,50	14,4
M+AAA	561	50	58	54,00	10,4
UAT-uri	201	27	30	28,50	7,1
DGRFP-uri	297	19	13	16,00	18,6
<b>TOTAL</b>	<b>884</b>	<b>87</b>	<b>95</b>	<b>91</b>	<b>9,7</b>

\*Sunt incluse și cele 2 entități cu activitate specială, ale căror rapoarte nu au fost centralizate, precum și cele 8 DGRFP, pentru atribuțiile delegate

Comparativ cu anul trecut, numărul de ani necesar pentru evaluarea tuturor entităților din administrația publică centrală supuse evaluării are un trend descendent, așa cum se poate observa din graficul de mai jos.

	Numărul de ani necesari pentru evaluarea tuturor entităților supuse evaluării (2018)	
	2017	2018
<b>UCAAPI</b>	11,4	14,4
<b>M+AAA</b>	11,2	10,4
<b>UAT-uri</b>	7,4	7,1
<b>DGRFP-uri</b>	15,6	18,6



## 6. Resursa umană

### 6.1. Situația posturilor alocate structurilor de audit intern din administrația publică

Într-un moment în care se pune accent sporit pe responsabilitatea organizațională, pe îmbunătățirea controlului intern, pe managementul riscurilor și pe governanța corporativă, ar trebui să se pună tot mai mult accent și pe structurile de audit intern.

Pentru a-și îndeplini obiectivele, este important ca structura de audit intern să aibă acces la resurse umane care să posede abilitățile necesare în acest scop.

Structurile de audit public intern care au raportat și-au efectuat propria analiză privind suficiența resursei umane (posturi de conducere + posturi de execuție).

Ca urmare a acestei analize a rezultat faptul că, în structurile de audit public intern din administrația publică, la data de 31 decembrie 2018 existau un număr total de 3.306 posturi alocate.

Dintre acestea erau ocupate un număr de 2.624 de posturi, dar 121 dintre acestea nu exercitau atribuții de audit public intern. Titularii acestor posturi sunt: mutați temporar, detașați, suspendați, în concediu de maternitate, etc.



Prin urmare, la 31.12.2018, structurile de audit public intern funcționau cu un număr de 2.503 auditori care exercitau atribuții de audit intern.

La aceeași dată, posturile vacante erau în număr total de 682.

În concluzie, la finele anului 2018 existau 803 posturi care erau alocate dar fie erau vacante, fie erau ocupate dar titularii lor nu exercitau activități de audit public intern.

posturi ocupate, dar care nu exercită atribuții de audit intern iar restul (682) sunt posturi vacante.

### Tendințe privind gradul de ocupare a posturilor în administrația publică

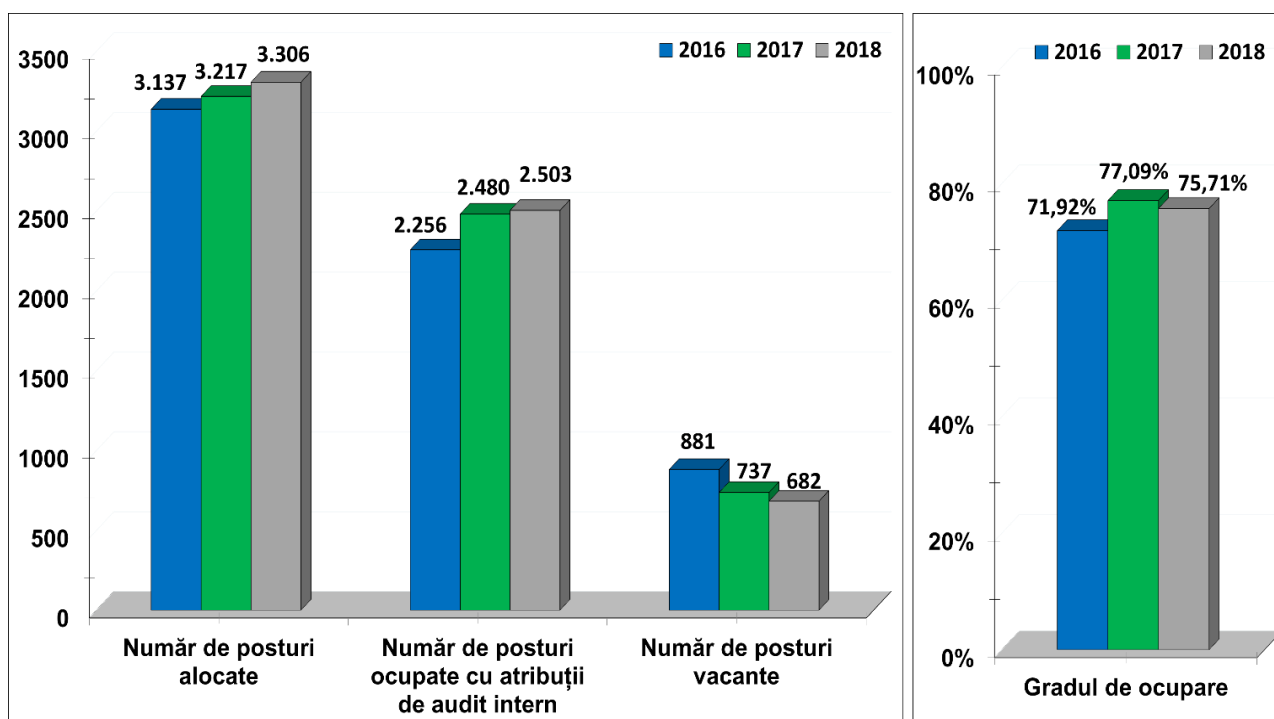
	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Număr de posturi alocate	3.137	3.217	3.306	+2,66%
Număr de posturi ocupate cu atribuții de audit intern	2.256	2.480	2.503	+5,43%
Număr de posturi vacante	881	737	682	-11,90%
Gradul de ocupare	71,92%	77,09%	75,71%	+1,90 pp
Număr de posturi ocupate fără atribuții de audit intern*	-	-	121	-

\* Informație colectată începând cu anul 2018

La nivelul administrației publice, posturile de conducere sunt ocupate în proporție de circa 79% (din totalul de 258 alocate), existând un deficit de 54 de auditori pentru ocuparea unor funcții de conducere. Dintre aceste posturi, 3 sunt posturi ocupate, dar care nu exercită atribuții de audit intern iar restul (51) sunt posturi vacante.

În ceea ce privește funcțiile de execuție, sunt ocupate circa 75% (din totalul de 3.048 de posturi alocate), existând un deficit de 749 de persoane pentru ocuparea posturilor de execuție, dintre care 118 de posturi sunt ocupate dar nu exercită atribuții de audit intern, iar restul (631) sunt posturi vacante.

În concluzie, indiferent de natura posturilor, sunt ocupate circa 76% (din totalul de 3.306 posturi alocate), existând un deficit de 803 auditori interni. Dintre aceste posturi, 121 sunt



## 6.2. Dimensionarea structurii de audit public intern

Dimensionarea structurii de audit public intern se face în funcție de riscurile existente în cadrul entității publice, de dimensiunea sferei auditabile precum și ținând cont de necesitatea auditării întregii sfere de audit într-o perioadă de trei ani de zile.

Structurile de audit public intern din administrația publică au realizat analiza necesarului de resurse umane pentru dimensionarea funcției de audit intern.

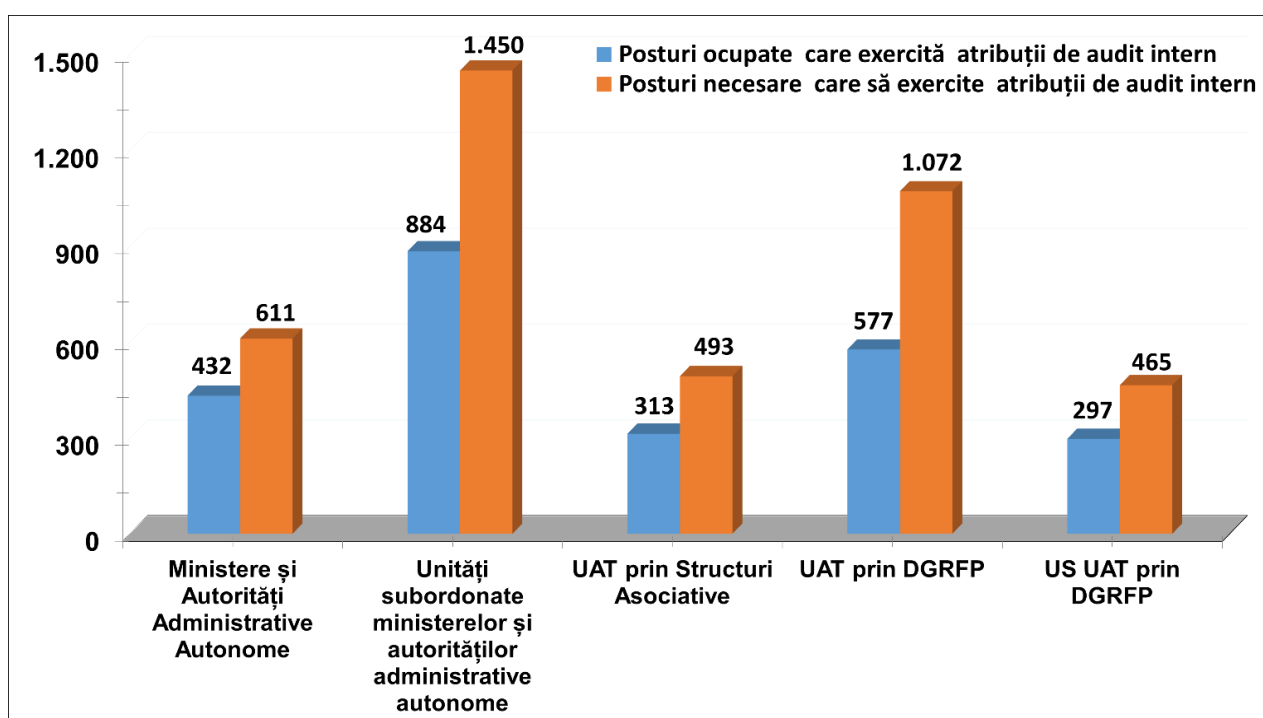
Se poate observa faptul că, cele 2.503 posturi ocupate la 31.12.2018 nu sunt suficiente pentru buna derulare a activității de audit public intern, numărul total necesar de posturi ocupate care să exercite activități de audit intern fiind de 4.091.

Rezultă astfel un deficit de 1.588 de posturi, care poate fi gestionat parțial prin ocuparea celor 682 de posturi vacante, precum și prin oprirea mutărilor, detașărilor, etc. auditorilor publici interni (121 de posturi).

Dacă se vor pune în aplicare aceste măsuri, și aceste posturi vor fi ocupate cu persoane care vor exercita activități de audit public intern, va fi necesară alocarea suplimentară a 785 de posturi.

Dacă deficitul de resurse umane (persoane calificate care să ocupe posturile vacante precum și posturi alocate necesare) va persista, structurile de audit intern se vor afla în continuare în imposibilitatea îndeplinirii atribuțiilor legale.

	Posturi ocupate care exercită atribuții de audit intern	Posturi necesare care să exercite atribuții de audit intern	Deficit (-) / Excedent (+)
Ministere și Autorități Administrative Autonome	432	611	-179
Unități subordonate ministerelor și autorităților administrative autonome	884	1.450	-566
UAT prin Structuri Asociative	313	493	-180
UAT prin DGRFP	577	1.072	-495
US UAT prin DGRFP	297	465	-168
<b>Total</b>	<b>2.503</b>	<b>4.091</b>	<b>-1.588</b>



## Tendințe la nivelul administrației publice privind rata de fluctuație a personalului

	conducere				execuție				TOTAL			
	2016	2017	2018	Creștere medie anuală	2016	2017	2018	Creștere medie anuală	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Ministere și Autorități Administrative Autonome	36,00%	23,81%	25,58%	-5,21 pp	17,11%	19,13%	12,31%	-2,40 pp	19,05%	19,56%	17,59%	-0,73 pp
Unități subordonate Ministerelor și Autorităților Administrative Autonome	13,33%	12,68%	18,43%	2,55 pp	12,72%	9,68%	9,90%	-1,41 pp	12,77%	9,92%	12,76%	-0,01 pp
UAT Structuri asociative	8,00%	20,83%	3,85%	-2,08 pp	18,67%	21,05%	16,47%	-1,10 pp	17,60%	21,03%	15,30%	-1,15 pp
UAT prin DGRFP	22,22%	22,50%	15,38%	-3,42 pp	13,21%	9,92%	6,46%	-3,38 pp	13,82%	10,86%	7,09%	-3,36 pp
US UAT prin DGRFP	14,81%	8,70%	16,00%	0,60 pp	18,00%	16,60%	9,05%	-4,47 pp	17,77%	15,93%	9,70%	-4,03 pp
<b>TOTAL APC</b>	<b>24,67%</b>	<b>16,81%</b>	<b>17,96%</b>	<b>-3,35 pp</b>	<b>14,91%</b>	<b>12,88%</b>	<b>9,83%</b>	<b>-2,54 pp</b>	<b>15,30%</b>	<b>13,21%</b>	<b>11,64%</b>	<b>-1,83 pp</b>

### 6.3. Fluctuația personalului

Fluctuația personalului se referă la plecarea unei persoane dintr-o entitate publică și poate fi destul de costisitoare. Fluctuația de personal are un impact negativ atunci când, prin plecarea angajaților, se pierde atât competențe deosebite cât și experiență.

O instituție publică care are o rată mare a fluctuației pierde din cauza reducerii eficacității personalului, a măririi timpului de instruire a noilor angajați și a timpului acordat selecției acestora, precum și din cauza unor costuri indirecte (pierderea unor angajați care au acumulat o serie de cunoștințe în cadrul organizației).

Nivelul general acceptat al fluctuației personalului, care să nu inducă efecte negative la nivelul organizației este de circa 10%.

#### Referitor la personalul de conducere

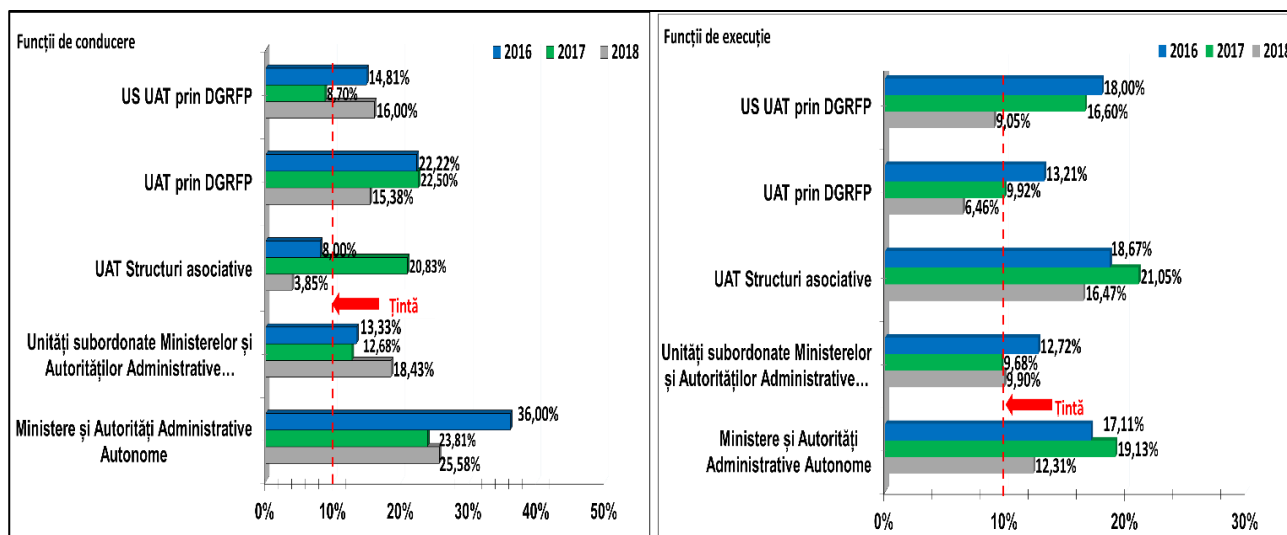
La nivelul administrației publice, în anul 2018, rata medie a fluctuației personalului de conducere este de circa 18%, în creștere cu circa 2 puncte procentuale față de anul 2017.

Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de conducere este de scădere cu circa 3 puncte procentuale anual.

#### Referitor la personalul de execuție

La nivelul administrației publice centrale, în anul 2018, rata medie a fluctuației personalului de execuție este de circa 10%, în ușoară scădere față de anul 2017.

Se poate observa faptul că tendința medie anuală a fluctuației funcției de conducere este de scădere cu peste 2 puncte procentuale anual.



## 6.4. Structura personalului de audit public intern din administrația publică

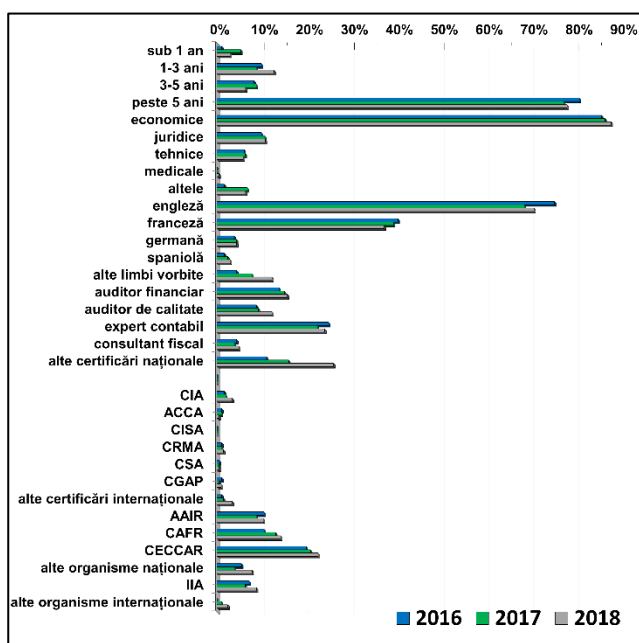
La analiza structurii personalului au fost luate în calcul următoarele criterii: experiența în auditul intern, domeniul studiilor de specialitate, limbi străine vorbite, certificări naționale și internaționale deținute precum și calitatea de membru în organizații profesionale naționale și internaționale.

Toate aceste elemente, alături de pregătirea profesională a personalului, contribuie la o analiză calitativă a resursei umane, factor extrem de important în derularea activității de audit public intern.

### 6.4.1. Structura personalului de conducere

În funcție de aceste criterii, structura personalului de conducere, format din 204 persoane care exercită activități de audit public intern, se prezintă astfel:

- ◆ 78% au experiență de peste 5 ani în domeniu.
- ◆ 88% au studii economice.
- ◆ 71% au cunoștințe de limba engleză
- ◆ 83% dețin o certificare națională. Cele mai des întâlnite sunt certificările de auditor financiar, expert contabil, auditor de calitate.
- ◆ 92% nu dețin nicio certificare internațională.
- ◆ 55% sunt membri în organisme profesionale naționale.
- ◆ 89% nu sunt membri în organisme profesionale internaționale.



## Tendențe privind evoluția structurii personalului de conducere în administrația publică

		2016	2017	2018	Creșteri medii anuale
Experiență în auditul intern	sub 1 an	1%	5%	3%	+1 pp
	1-3 ani	10%	9%	13%	+1 pp
	3-5 ani	8%	9%	6%	-1 pp
	peste 5 ani	81%	77%	78%	-1 pp
Studiile de specialitate	economice	86%	86%	88%	+1 pp
	juridice	10%	11%	11%	+0 pp
	tehnice	6%	6%	6%	-0 pp
	medicale	0%	0%	0%	+0 pp
	alte	2%	7%	6%	+2 pp
Limba străină vorbită	engleză	75%	68%	71%	-2 pp
	franceză	40%	39%	37%	-2 pp
	germană	4%	4%	4%	+0 pp
	spaniolă	2%	2%	3%	+1 pp
	alte limbi vorbite	4%	8%	12%	+4 pp
Certificări naționale deținute	auditor financiar	14%	15%	16%	+1 pp
	auditor de calitate	9%	9%	12%	+2 pp
	expert contabil	25%	22%	24%	-0 pp
	consultant fiscal	4%	4%	5%	+0 pp
	alte certificări naționale	11%	16%	26%	+7 pp
	Certificări internaționale deținute	CIA	2%	2%	3%
ACCA		1%	1%	0%	-0 pp
CISA		0%	0%	0%	+0 pp
CRMA		1%	1%	1%	+0 pp
CSA		1%	0%	0%	-0 pp
CGAP		1%	0%	1%	-0 pp
alte certificări internaționale		1%	1%	3%	+1 pp
Membru în organisme profesionale naționale		AAIR	10%	9%	10%
	CAFR	10%	13%	14%	+2 pp
	CECCAR	20%	21%	23%	+1 pp
	alte organisme naționale	6%	4%	8%	+1 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	IIA	7%	6%	9%	+1 pp
	alte organisme internaționale	0%	1%	2%	+1 pp

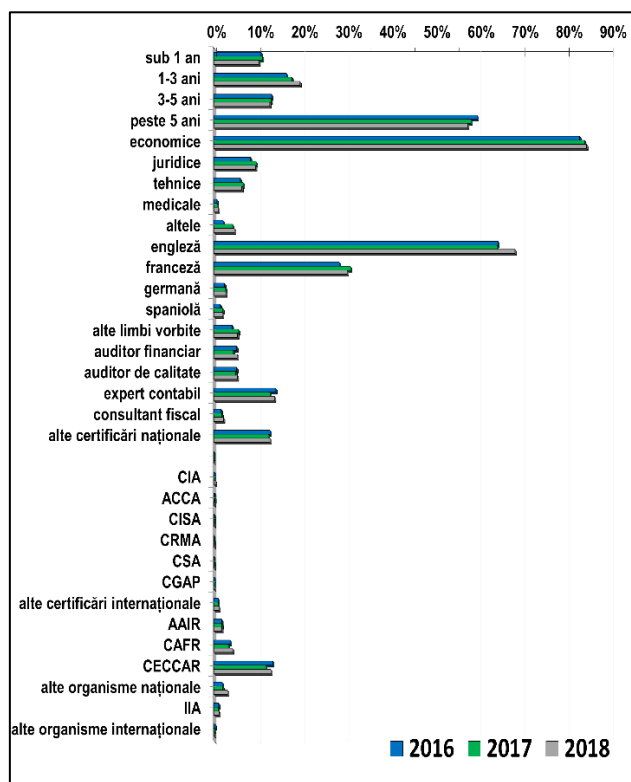
Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona **profilul șefului structurii de audit public intern din administrația publică** din România:

- Vechime peste 5 ani în audit intern;
- Studii economice;
- Vorbitor de engleză;
- Deține o certificare națională
- Nu deține certificare internațională;
- Este membrul unei organizații profesionale naționale
- Nu este membrul vreunei organizații profesionale internaționale.

#### 6.4.2. Structura personalului de execuție

În funcție de aceste criterii, structura personalului de execuție, format din 2.299 de persoane care exercită atribuții de audit public intern, se prezintă astfel:

- ◆ 57% au experiență de peste 5 ani în domeniu.
  - ◆ 84% au studii economice.
  - ◆ 68% au cunoștințe de limba engleză.
  - ◆ 61% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare națională.
  - ◆ 98% dintre auditorii interni nu dețin nicio certificare internațională.
  - ◆ 78% dintre auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională națională.
  - ◆ 99% din auditorii interni nu s-au înscris în nicio asociație profesională internațională.
- Având în vedere toate aceste analize, se poate creiona profilul auditorului public intern din administrația publică din România:
- Vechime peste 5 ani în audit intern;
  - Studii economice;
  - Vorbitor de engleză;
  - Nu deține nicio certificare națională sau internațională;
  - Nu este membru al vreunei organizații profesionale naționale sau internaționale.



#### Tendințe privind evoluția structurii personalului de execuție în administrația publică

		2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Experiență în auditul intern	sub 1 an	10,8%	11,0%	10,2%	-0,3 pp
	1-3 ani	16,5%	17,7%	19,5%	+1,5 pp
	3-5 ani	13,1%	13,0%	12,7%	-0,2 pp
	peste 5 ani	59,7%	58,3%	57,6%	-1,1 pp
Studiile de specialitate	economice	83,0%	84,1%	84,6%	+0,8 pp
	juridice	8,3%	9,5%	9,4%	+0,6 pp
	tehnice	6,0%	6,6%	6,4%	+0,2 pp
	medicale	0,7%	0,7%	1,0%	+0,1 pp
	altele	2,1%	4,2%	4,7%	+1,3 pp
Limba străină vorbită	engleză	64,5%	64,2%	68,3%	+1,9 pp
	franceză	28,4%	31,0%	30,2%	+0,9 pp
	germană	2,4%	2,6%	2,7%	+0,1 pp
	spaniolă	1,4%	2,0%	1,9%	+0,2 pp
	alte limbi vorbite	4,1%	5,6%	5,4%	+0,6 pp
Certificări naționale deținute	auditor financiar	5,2%	4,4%	5,3%	+0,1 pp
	auditor de calitate	5,2%	5,0%	5,3%	+0,1 pp
	expert contabil	14,0%	12,8%	13,7%	-0,1 pp
	consultant fiscal	1,6%	1,8%	2,2%	+0,3 pp
	alte certificări naționale	12,7%	12,3%	12,7%	-0,0 pp
Certificări internaționale deținute	CIA	0,1%	0,1%	0,3%	+0,1 pp
	ACCA	0,2%	0,2%	0,0%	-0,1 pp
	CISA	0,0%	0,0%	0,0%	-0,0 pp
	CRMA	0,0%	0,0%	0,0%	+0,0 pp
	CSA	0,0%	0,0%	0,0%	+0,0 pp
	CGAP	0,1%	0,1%	0,1%	-0,0 pp
	alte certificări internaționale	1,0%	1,0%	1,1%	+0,1 pp
Membru în organisme profesionale naționale	AAIR	1,8%	1,8%	1,8%	-0,0 pp
	CAFR	3,7%	3,3%	4,2%	+0,3 pp
	CECCAR	13,4%	11,7%	12,9%	-0,2 pp
	alte organisme naționale	1,9%	2,0%	3,1%	+0,6 pp
Membru în organisme profesionale internaționale	IIA	1,1%	1,0%	1,2%	+0,1 pp
	alte organisme internaționale	0,3%	0,1%	0,2%	-0,1 pp

## 6.5. Asigurarea pregătirii profesionale continue a auditorilor interni

Pregătirea profesională continuă se realizează în cadrul unei perioade de minimum 15 zile lucrătoare pe an, activitate care intră în responsabilitatea conducătorului structurii de audit public intern, precum și a conducerii entității publice.

Din totalul de 2.503 posturi ocupate și care exercită atribuții de audit public intern, un număr de 2.414 persoane au participat la diferite forme de pregătire profesională, ceea ce reprezintă un grad de participare de circa 97%. În urma acestor participări, s-au cumulat, în medie, 17 zile de pregătire pentru fiecare persoană participantă.

În ceea ce privește structura pregătirii profesionale realizată în anul 2018, acesta se prezintă astfel:

- ♦ 20% cursuri de instruire;
- ♦ 69% studiu individual;
- ♦ 11% alte forme de pregătire (conferințe, seminarii, workshopuri, etc.).

Se poate observa preponderența studiului individual ca instrument de pregătire profesională. Acest lucru este cauzat de faptul că nu sunt resurse financiare suficiente pentru a asigura participarea auditorilor la cursuri, seminarii conferințe, workshop-uri, etc.

## Tendențe la nivelul administrației publice privind asigurarea pregătirii profesionale continue

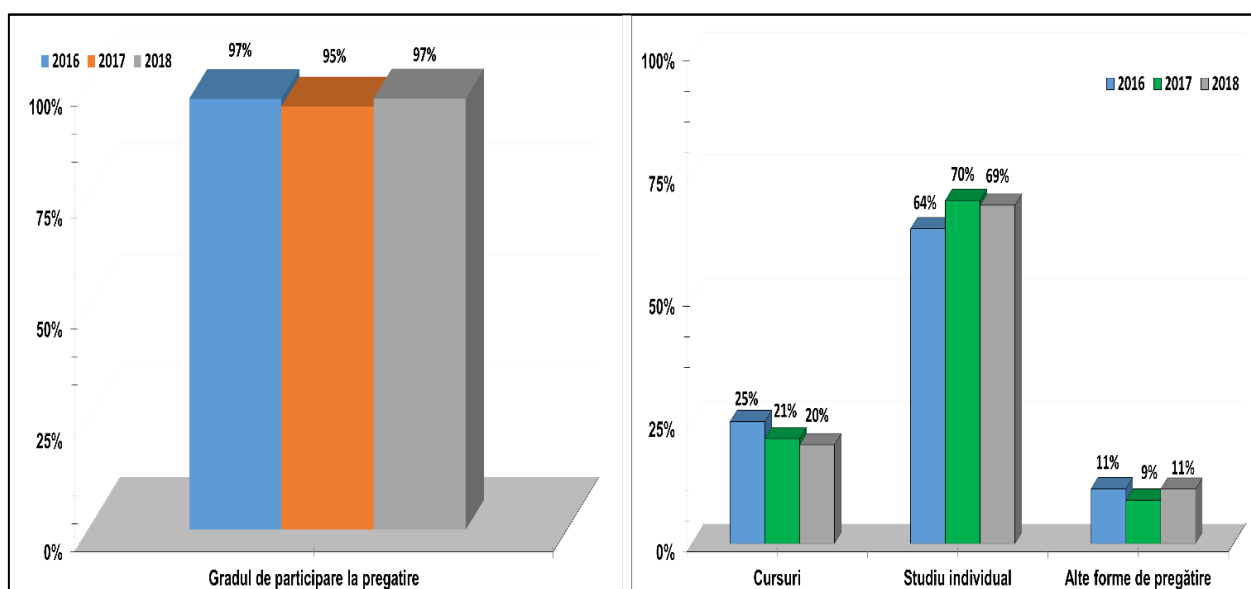
	2016	2017	2018	Creștere medie anuală
Gradul de participare la pregătire	97%	95%	97%	0 pp
Ponderea cursurilor de pregătire	25%	21%	20%	-2,5 pp
Ponderea studiului individual	64%	70%	69%	+2,5 pp
Ponderea altor forme de pregătire	11%	9%	11%	0 pp

Se constată o creștere a studiului individual ca formă de pregătire, în condițiile insuficienței resurselor financiare pentru finanțarea altor forme de pregătire profesională.

## 7. Planificarea activității de audit intern

Planificarea reprezintă activitatea prin intermediul căreia se pun de acord sarcinile ce trebuie îndeplinite pe o anumită perioadă de timp cu resursele disponibile pentru îndeplinirea acestor sarcini.

În ceea ce privește funcția de audit public intern, activitatea de planificare se realizează multianual, pe o perioadă de 3 ani, dar și anual. Calculul și repartizarea resurselor se realizează doar pe orizontul de timp mai scurt (1 an).



## 7.1. Planificarea multianuală

Primul pas în realizarea planificării multianuale este identificarea sferei auditabile, care este compusă din totalitatea activităților sau structurilor care își desfășoară activitatea în cadrul entității publice.

Planificarea multianuală are la bază evaluarea riscurilor aferente activităților derulate în cadrul entității publice și prioritizarea acestor activități în funcție de scorul de risc. Acest scor de risc este cel ce va determina momentul în care respectiva activitate va fi auditată de către structura de audit public intern.

Având în vedere faptul că riscurile asociate activităților sunt generate de mediul economic și social în care activitatea este derulată, apare necesitatea ca riscurile să fie reevaluate periodic, pentru a fi urmărite în dinamica lor. În acest context, planul multianual de audit public intern trebuie actualizat anual, iar acest lucru trebuie să stea la baza elaborării planului anual de audit public intern.

Referitor la actualizarea periodică a planului multianual de audit public intern, acest concept nu este cunoscut și implementat în majoritatea entităților publice, din cauza faptului că nu este menționată obligativitatea actualizării acestuia în baza legală aplicabilă activității de audit public intern.

De asemenea, pentru realizarea unei analize de risc fundamentate dar și pentru a reduce gradul de subiectivitate al analizei de risc, considerăm necesar utilizarea unor criterii de analiză a riscurilor bine definite, cu explicarea modalității efective de realizare a analizei de risc și de stabilire a punctajului scorului de risc.

În acest caz, sunt puține situațiile în care entitățile publice au dezvoltat un sistem de criterii specifice de analiză a riscului, adaptate entității publice respective, majoritatea auditorilor preferând să folosească sistemul menționat în HG nr. 1086/2013.

În fapt, acest sistem oferă un model de la care se poate pleca pentru creionarea unui sistem

intern de evaluare a riscului pentru activitatea de planificare multianuală.

Cele mai des întâlnite practici în ceea ce privește planificarea multianuală sunt următoarele:

- criteriile de analiză a riscului sunt asimilate cu cerințele legale care trebuie avute în vedere la întocmirea planului;
- lipsa criteriilor specifice de analiză de risc și utilizarea criteriilor generale specificate în HG nr. 1086/2013.



## 7.2. Planificarea anuală

Planificarea anuală este rezultatul planificării multianuale și caracterul adecvat al acesteia depinde în mare măsură de corectitudinea modalității de executare a planificării multianuale.

În planurile anuale de audit public intern sunt incluse misiuni de asigurare, misiuni de consiliere dar și misiuni dedicate urmăririi modului de implementare a recomandărilor. Sunt puține entitățile care, la nivelul planificării anuale analizează suficiența resurselor umane existente și se pronunță cu privire la gradul de



acoperire al sferei auditabile, deși, doar un număr limitat de entități au posibilitatea de a acoperi sfera auditabilă în termen de 3 ani, în conformitate cu prevederile legale.

În cazul în care, din efectuarea planificării anuale și din calculul resurselor disponibile, rezultă imposibilitatea acoperirii sferei auditabile în termen de 3 ani, acest lucru se va comunica în mod obligatoriu conducerii entității publice, deoarece este afectat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

## 8. Realizarea misiunilor de audit intern în administrația publică

În cursul anului 2018 au fost realizate în total un număr de 11.187 misiuni de audit intern. Dintre acestea, 8.495 misiuni au fost misiuni de asigurare, 2.595 au fost misiuni de consiliere și 97 au fost misiuni de evaluare.

În cadrul misiunilor de asigurare, cele 10 domenii ale auditului intern specificate în raportul anual (bugetar, financiar-contabil, achiziții publice, resurse umane, IT, juridic, fonduri comunitare, funcții specifice, SCIM și alte domenii) au fost abordate de 12.127 de ori însemnând faptul că, unele misiuni de asigurare au abordat mai mult de un singur domeniu.

În ceea ce privește misiunile de asigurare se constată faptul că o pondere importantă este ocupată de misiunile de asigurare aferente domeniului financiar contabil și funcțiilor specifice entității publice.

De menționat faptul că misiunile de consiliere au fost realizate preponderent la nivelul ordonatorilor principali de credite, și mai puțin la nivelul entităților subordonate.

Având în vedere faptul că misiunile de

consiliere sunt, în general, efectuate la solicitarea conducătorului entității publice și mai rar la inițiativa structurii de audit public intern, putem trage concluzia că managementul entităților publice de la nivelul ordonatorilor principali de credite folosește mai mult funcția de audit public intern în exercitarea atribuțiilor de management decât managerii de la nivelul entităților subordonate, ceea ce poate sugera existența unei culturi manageriale mai dezvoltate la nivelul ordonatorilor principali de credite.

### Tendențe la nivelul administrației publice privind numărul de misiuni de audit intern efectuate

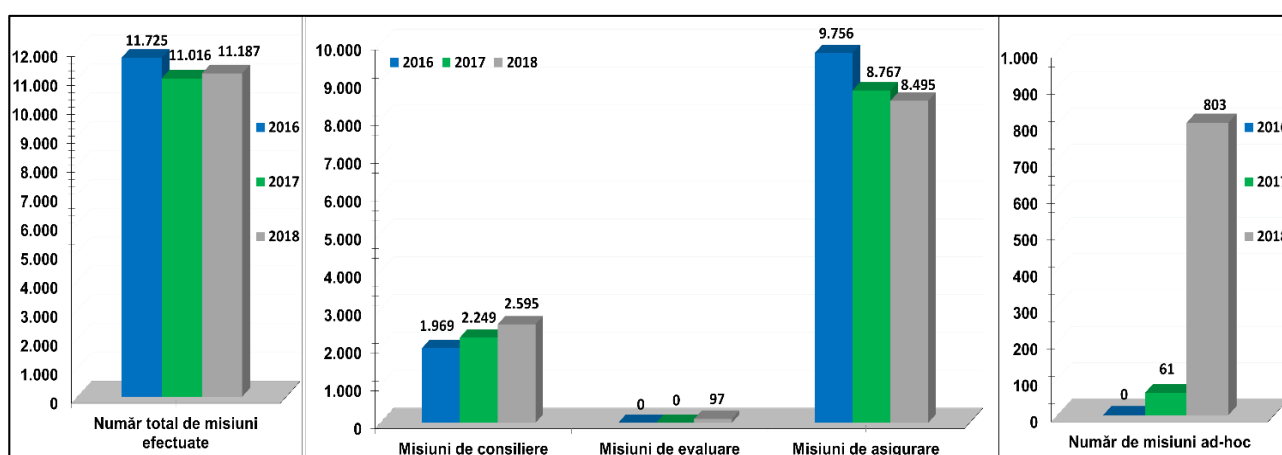
	2016	2017	2018	Tendință anuală medie
Număr total de misiuni efectuate	11.725	11.016	11.187	-269
Număr de misiuni de asigurare efectuate	9.756	8.767	8.495	-630
Număr de misiuni de consiliere efectuate	1.969	2.249	2.595	+313
Număr misiuni de evaluare*	-	-	97	-
Număr de misiuni ad-hoc efectuate**	-	61	803	+742

\*Date colectate începând cu anul 2018

\*\*Date colectate începând cu anul 2017

## 9. Urmărirea implementării recomandărilor

Urmărirea implementării recomandărilor se realizează la nivelul structurilor de audit public intern. UCAAPI consideră activitatea de urmărire a implementării recomandărilor ca fiind foarte importantă deoarece ea reprezintă finalitatea muncii de audit, iar prin



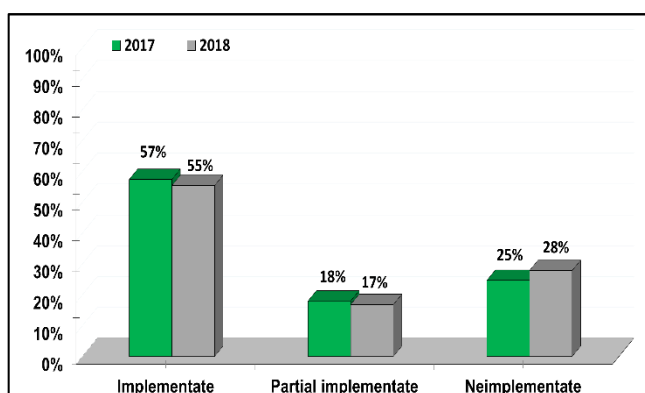


implementarea recomandărilor se așteaptă să fie corectate disfuncțiile identificate de auditorii interni.

În cursul anului 2018, la nivelul administrației publice au fost urmărite un număr de 92.907 recomandări care se regăsesc în următoarele stadii de implementare:

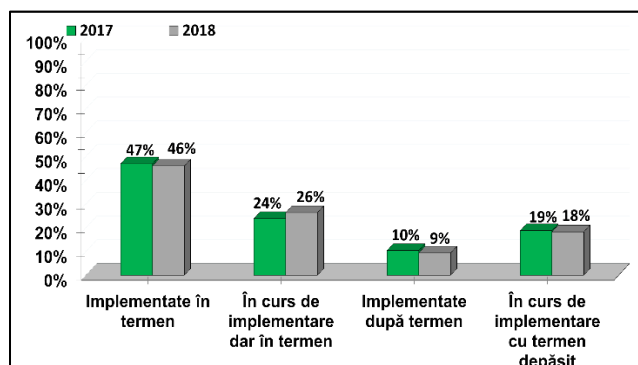
- ◆ 51.431 recomandări implementate (55%);
- ◆ 15.615 recomandări parțial implementate (17%);
- ◆ 25.861 recomandări neimplementate (28%).

Evoluția față de anul 2017 este prezentată în graficul de mai jos.



Referitor la respectarea termenelor de implementare a recomandărilor, la nivelul administrației publice există următoarea situație:

- ◆ 42.704 recomandări implementate în termen (46%);
- ◆ 24.487 recomandări aflate în curs de implementare, dar în termen (26%);
- ◆ 8.727 recomandări implementate după termenul stabilit (9%);
- ◆ 16.989 recomandări aflate în curs de implementare, dar cu termenul depășit (18%).



## 10. Raportarea recomandărilor neînsușite

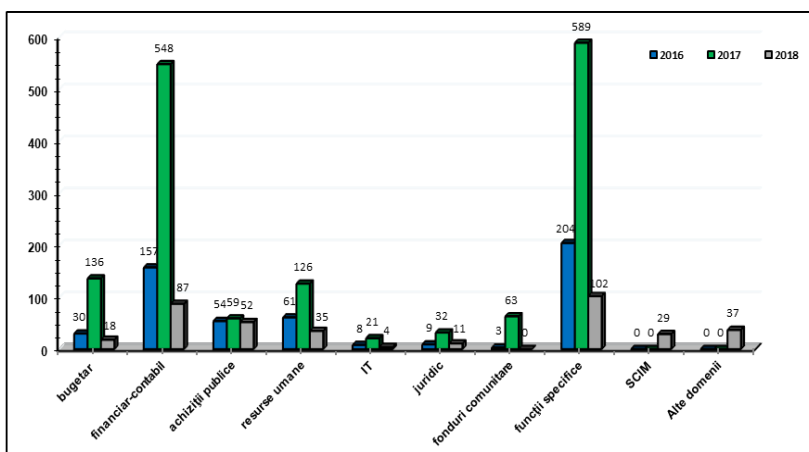
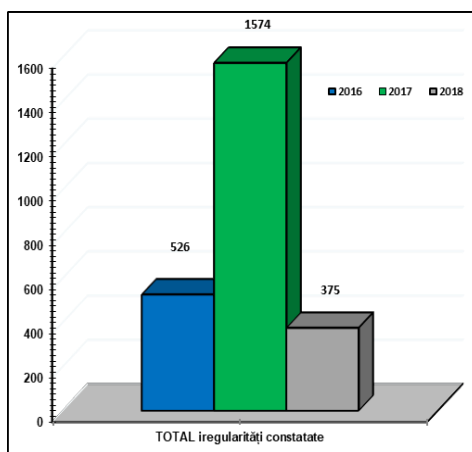
În anul 2018 nu au fost raportate recomandări neînsușite de către conducerea entităților publice din administrația publică, cu excepția unei singure instituții (ANRP). Recomandările respective se află în analiza UCAAPI, urmând a fi puse în discuție în cadrul Comitetului de Audit Public Intern.

## 11. Raportarea iregularităților

În anul 2018, în administrația publică, au fost constatate un număr de 375 iregularități, majoritatea în domeniul financiar contabil și cel al funcțiilor specifice.

### Tendințe privind iregularitățile în administrația publică

	2016	2017	2018
număr de iregularități constatate	526	1.574	375
domeniul bugetar	30	136	18
domeniul financiar contabil	157	548	87
domeniul achizițiilor publice	54	59	52
domeniul resurselor umane	61	126	35
domeniul IT	8	21	4
domeniul juridic	9	32	11
domeniul fondurilor comunitare	3	63	0
domeniul funcțiilor specifice	204	589	102
domeniul SCIM	0	0	29
alte domenii	0	0	37



## 12. Elaborarea raportului financiar

Raportul financiar reprezintă raportul cu privire la constituirea și utilizarea fondurilor privind organizarea și funcționarea structurii de audit public intern în sistem de cooperare.

Marea majoritate a structurilor au comunicat la UCAAPI informații financiare, dar având în vedere faptul că formatul raportului și conținutul acestuia nu este specificat de cadrul legal existent, informațiile primite nu au caracter unitar și nu pot fi interpretate cumulativ.

## 13. Realizarea de către DGRFP-uri a atribuțiilor delegate de către UCAAPI

Prin OMFP nr. 768/2003, UCAAPI a delegat către DGRFP-uri îndeplinirea următoarelor atribuții la nivel regional:

- ◆ Avizarea normelor metodologice la ordonatorii principali de credite;
- ◆ Avizarea numirii/revocării șefilor structurilor de audit public intern de la nivelul ordonatorilor principali de credite;
- ◆ Verificarea respectării normelor, instrucțiunilor, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern și inițierea de măsuri corective în cooperare cu ordonatorul principal de credite.

Din acest punct de vedere, prin rapoartele anuale aferente anului 2017 s-a solicitat DGRFP-urilor raportarea cu privire la

îndeplinirea acestor atribuții, rezultând următoarea situație:

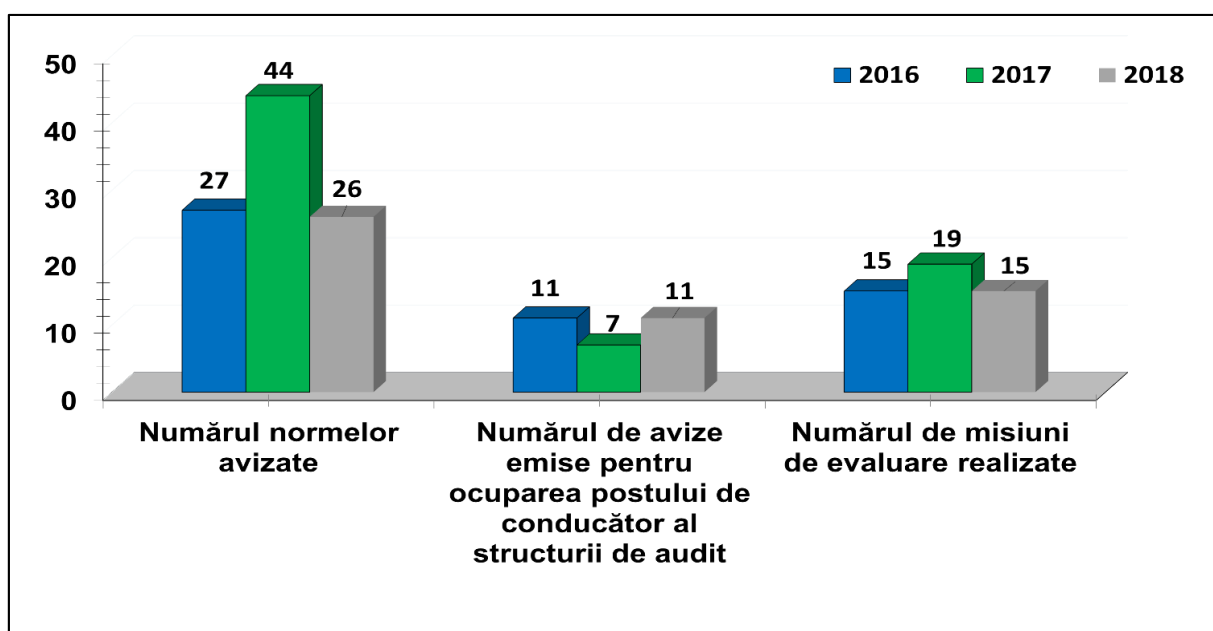
- ◆ Au fost avizate normele metodologice la un număr de 44 de ordonatori principali de credite;
- ◆ Au fost acordate un număr de 7 avize privind numirea/revocarea șefilor structurilor de audit intern;
- ◆ Au fost realizate un număr de 19 misiuni de evaluare privind respectarea normelor și a Codului de conduită.

Referitor la acestea din urmă, s-a solicitat DGRFP-urilor să raporteze numărul de entități evaluate în ultimii 5 ani, rezultând faptul că, în această perioadă au fost evaluate 57 de entități din totalul de 371.

Cu alte cuvinte, gradul de acoperire al sferei entităților ce trebuie evaluate integral la fiecare 5 ani este de circa 10%.

### Tendențe la nivel național privind îndeplinirea atribuțiilor delegate

	2016	2017	2018	Tendență
Numărul normelor avizate	27	44	26	-0,5
Numărul de avize emise pentru ocuparea postului de conducător al structurii de audit	11	7	11	0
Numărul de misiuni de evaluare realizate	15	19	15	0



#### 14. Înființarea comitetelor de audit intern

Conform prevederilor legale, un număr de 13 entități publice au obligația înființării comitetelor de audit intern.

Dintre acestea, la finele anului 2018 un număr de 6 entități au înființat aceste comitete, iar 7 entități nu au înființat comitetul.

\*\*\*

### PARTEA A II-A – ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ DE UCAAPI ÎN ANUL 2018

#### 15. Misiuni de audit și alte activități în calitate de autoritate de audit

În vederea îndeplinirii angajamentelor asumate în calitate de Autoritate de Audit, în anul 2018, UCAAPI a realizat la nivelul Programelor finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norvegian, următoarele misiuni de audit:

- 13 misiuni de audit privind derularea activităților în vederea emiterii documentelor de închidere a Programelor finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norvegian 2009 - 2014. În cadrul misiunilor de audit de închidere, conform metodologiei de închidere s-a realizat și un audit operațional de închidere. Valoarea eșantionului de cheltuieli verificate în cadrul auditului operațional a fost de 114.576.759,49 lei, din care valoarea cheltuielilor neeligibile identificate a fost de 88.374,38 lei (suma a fost identificată în cadrul a 6 misiuni de audit;

- 2 misiuni de audit de evaluare a conformității și proporționalității sistemelor de management și control stabilite și puse în aplicare la nivelul Operatorilor de Program desemnați, în vederea implementării Mecanismului Financiar SEE 2014 - 2021 și Mecanismului Financiar Norvegian 2014 -2021;

- 1 misiune de audit solicitată de Președintele Comitetului Mecanismului Financiar privind Evaluarea problematicei de dublă finanțare a cheltuielilor realizate din MF SEE și MF Norvegian de către organizațiile

menționate în raportul Moore Stephens LLP emis în data de 16 ianuarie 2017.

De asemenea, în cursul anului 2018, s-au elaborat două rapoarte de activitate, respectiv *Raportul anual 2017 privind activitatea de audit desfășurată de Autoritatea de Audit pentru „Mecanismul Financiar SEE 2009–2014” și „Mecanismul Financiar Norvegian 2009 – 2014” și Raportul activității de audit derulată în anul 2017 pentru Programul de Cooperare Elvețiano-Român* și s-a procedat la actualizarea Manualului de audit pentru Mecanismul Financiar SEE și Mecanismului Financiar Norvegian pentru perioada 2014 – 2021.

Precizăm că în anul 2018 nu au fost derulate misiuni de audit în cadrul Programului de Cooperare Elvețiano-Român. Această situație, pentru care a fost solicitat acordul finanțatorilor, a fost generată de volumul redus de plăți în cadrul Programului.

#### 16. Misiuni de evaluare/îndrumare a activității de audit public intern

În cadrul acestei activități UCAAPI a desfășurat în anul 2018 conform *Planului anual de activitate* misiuni de consiliere și misiuni de evaluare a activității de audit public intern, precum și activități de urmărire a implementării recomandărilor formulate prin rapoartele de audit anterioare, astfel:

- 5 misiuni de consiliere, desfășurate la *Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Consiliului Economic și Social, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Ministerul Apelor și Pădurilor și Consiliului Național al Audiovizualului*. Desfășurarea acestor misiuni a avut drept scop acordarea sprijinului necesar structurilor de audit public intern din entitățile publice, la care s-au desfășurat misiunile, pentru înțelegerea și clarificarea unor aspecte specifice activității de audit public intern, în vederea asigurării concordanței dintre modul de organizare și funcționare a auditului public intern la nivelul acestor structuri și cadrul normativ în vigoare specific auditului public intern.

Obiectivele misiunilor de consiliere au fost stabilite de către echipele de auditori interni

desemnate din cadrul UCAAPI, pentru realizarea misiunilor de consiliere, împreună cu auditorii interni din cadrul structurilor de audit intern unde s-a realizat consilierea.

Pe timpul intervenției la fața locului echipele desemnate din cadrul UCAAPI au identificat problemele existente în organizarea și funcționarea activității de audit public intern și au propus soluții în vederea îmbunătățirii activității, detaliind acțiunile necesare pe fiecare obiectiv al misiunii. În cadrul acestor misiuni au fost formulate un număr de 45 propuneri de soluții.

- 3 misiuni de evaluare ad-hoc, efectuate în baza sesizărilor primite de la Serviciul Audit Public din cadrul Ministerului Sănătății (unde s-au verificat aspectele sesizate prin petițiile înregistrate la Ministerul Finanțelor Publice sub nr. 430297/06.03.2018, respectiv 671533/30.03.2018), la CNAS (solicitare evaluare activității de audit public intern desfășurată) și la Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației (unde s-au verificat aspectele sesizate prin scrisoarea înregistrată la Ministrul Finanțelor Publice sub nr. 411263/20.12.2017).

- activități privind urmărirea implementării recomandărilor, formulate în cadrul misiunilor de evaluare din anii precedenți. Acestea s-au desfășurat la 6 entități publice centrale (MADR, MFP, MTS, ANRE, ARACIS, ORNISS, CNSC) și la 9 structuri asociative (Filialele Județene ACoR Buzău, ACoR Călărași, ACoR Mehedinți, ACoR Olt, ACoR Prahova, ACoR Vrancea, Centrului Regional pentru Dezvoltare Durabilă și Promovarea Turismului Țara Făgărașului, ADIL Ialomița, ADI ACSA).

De asemenea, urmărirea implementării recomandărilor s-a realizat și la Ministerul Sănătății (urmărire misiunii ad-hoc efectuată în baza petițiilor nr.430297/06.03.2018, respectiv 671533/30.03.2018), precum și la DGRFP București (pentru o misiune privind atribuțiile delegate și pentru o misiune ad-hoc).

În cadrul desfășurării acestei activități s-au urmărit un număr de 300 recomandări, iar urmărirea evaluărilor efectuate a rezultat că 147

recomandări au fost implementate, 44 recomandări au fost parțial implementate și 109 recomandări nu au fost implementate.

## 17. Asigurarea pregătirii profesionale a auditorilor interni din entitățile publice

În cursul anului 2018, UCAAPI a desfășurat o serie de activități în vederea pregătirii auditorilor interni din entitățile publice, conștientizării managementului cu privire la rolul și importanța funcției de audit intern, precum și pentru pregătirea propriului personal, astfel:

**A.** În baza Programului de pregătire profesională a auditorilor interni din sectorul public pe anul 2018 s-au organizat și desfășurat:

- 11 sesiuni de pregătire profesională, pentru auditorii interni din administrația publică centrală și locală, în cadrul Proiectului SRSS/S2017/032-RO17;

- 4 sesiuni de pregătire tip ateliere de lucru pe diverse teme specifice metodologiei de audit public intern, astfel:

Locul de desfășurare	Tema de instruire	Auditori participanți
MFP - SFPV	Seminar tip „Atelier de lucru”, cu tema „Derularea unei misiuni de audit privind gestiunea resurselor umane” – etapa de pregătire a misiunii	23
MFP - SFPV	Seminar tip „Atelier de lucru”, cu tema „Derularea unei misiuni de audit privind gestiunea resurselor umane” – etapa de intervenție la fața locului	8
MFP - SFPV	Seminar tip „Atelier de lucru”, cu tema „Derularea unei misiuni de audit privind achizițiile publice” – etapa de pregătire a misiunii	28
MFP - SFPV	Seminar tip „Atelier de lucru”, cu tema „Efectuarea testărilor în misiunea de audit public intern” – identificarea și comunicarea problemelor și raportarea iregularităților	18
<b>Total</b>		<b>77</b>

Programele de instruire au fost stabilite plecând de la nevoile de instruire identificate și comunicate de compartimentele de audit public intern organizate în administrația publică centrală și locală cât și a specificului activității de audit public intern desfășurate.

**B. Organizarea și desfășurarea unui număr de 4 sesiuni pentru conștientizarea managementului cu privire la rolul și importanța auditului public intern, în cadrul Proiectului SRSS/S2017/032-RO17, astfel:**

Locul de desfășurare	Tema de conștientizare	Primari
Bacău, 7 mai	Seminar „Conștientizarea managementului din administrația publică locală cu privire la rolul și importanța auditului public intern”	126
Iași, 8 mai		106
Vaslui, 9 mai		104
Suceava, 10 mai		115
<b>Total</b>		<b>451</b>

**C. Organizarea și desfășurarea unui număr de 2 seminarii pentru pregătirea auditorilor interni din cadrul UCAAPI, în cadrul Proiectului SRSS/S2017/032-RO17, astfel:**

Locul de desfășurare	Tema de instruire	Auditori participanți
București, 11-13 iunie	Seminar „Auditul IT”	17
București, 25-26 iunie	Seminar „Comitetele de audit”	10
<b>Total</b>		<b>27</b>

## 18. Activități specifice de evaluare, îndrumare și raportare

**A. Raportarea activității de audit public intern.** UCAAPI a elaborat *Raportul privind activitatea de audit intern în sectorul public pe anul 2017*, prin colectarea și prelucrarea informațiilor cuprinse în rapoartele privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul entităților publice centrale, inclusiv de la nivelul entităților subordonate, aflate în coordonarea sau sub autoritatea acestora, a rapoartelor centralizatoare de la nivelul Direcțiilor Generale Regionale ale Finanțelor Publice privind activitatea de audit public intern desfășurată la nivelul administrației publice locale și a rapoartelor privind activitatea de audit public intern realizată în sistem de cooperare.

### **B. Elaborarea formatului cadru al raportului de activitate pentru anul 2018.**

UCAAPI a asigurat dezvoltarea sistemului de raportare a rezultatelor activității de audit public intern aferent anului 2018 și a elaborat formatul cadru de raport de activitate și anexele la acesta, publicat pe site-ul MFP.

### **C. Avizarea șefilor compartimentelor de audit intern.**

Activitatea de avizare a constat în analiza documentației primite și organizarea și desfășurarea interviurilor în vederea avizării pentru numirea în funcția de șef/coordonator/auditor intern post unic al compartimentului de audit intern pentru un număr de 15 dosare depuse, rezultatele fiind următoarele:

- 8 persoane au primit aviz favorabil (6 persoane din administrația publică centrală - MAI, ANCOM, ANSVSA, SAPE, SENAT și 2 persoane din cadrul structurilor asociative ce asigură funcția de audit public intern în sistem de cooperare - Filialele Județene ACoR Bacău și ACoR Mehedinți;

- 2 persoane au primit aviz nefavorabil (Filialele Județene ACoR Mehedinți și ADI Câmpia Boianului);

- 4 dosare de avizare au fost restituite (CSM, Filiala Județeană ACoR Buzău, ADI Cibinium, CDR Țara Făgărașului);

- 1 dosar a fost retras (MAI).

### **D. Furnizarea de consultanță și asistență de specialitate compartimentelor de audit intern din cadrul entităților publice.**

Consultanța și asistența au fost acordate pe probleme legate în principal de aplicarea metodologiei de audit public intern, avizarea numirii/destituirii șefului compartimentului de audit public intern, avizarea numirii/revocării auditorilor publici interni.

De asemenea, s-a asigurat îndrumare și s-a acordat asistență de specialitate compartimentelor de audit din cadrul entităților publice locale și structurilor asociative în implementarea sistemului de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern.

## 19. Activități specifice de metodologie

**A. Dezvoltarea cadrului normativ privind auditul public intern.** UCAAPI a elaborat și promovat în vederea aprobării:

- Proiectul de *Hotărâre pentru aprobarea Metodologiei privind recunoașterea competențelor profesionale dobândite de auditorii interni din sectorul public și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1259/2012 pentru aprobarea Normelor privind coordonarea și desfășurarea proceselor de atestare națională și de pregătire profesională continuă a auditorilor interni din sectorul public și a persoanelor fizice*. Proiectul de act normativ a fost avizat nefavorabil de Ministerul Justiției, pe motiv că soluțiile legislative propuse nu pot fi adoptate printr-un act normativ de nivelul unei Hotărâri de Guvern.

- Propunere de actualizare a *Normelor privind sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern*, aprobate prin H.G. nr.1183/2012. Proiectul de act normativ a fost transmis la structurile asociative în vederea exprimării unui punct de vedere;

**B. Dezvoltarea de instrumente specifice de audit.** UCAAPI a elaborat 2 **instrumente de audit intern**, prin care se asigură o abordare unitară în ceea ce privește avizarea șefilor compartimentelor de audit public intern, precum și în ceea ce privește derularea misiunilor de audit public intern privind evaluarea sistemului de prevenire a corupției.

Nr. crt.	Denumire instrument de audit
1.	Îndrumar privind avizarea numirii și destituirii șefilor și auditorilor interni din cadrul structurilor de audit public intern înființate la nivelul entităților publice precum și la nivelul structurilor asociative care exercită funcția de audit public intern în sistem de cooperare
2.	Îndrumar pentru derularea misiunilor de audit public intern privind „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției”.

**C. Actualizarea Standardului ocupațional „Auditor intern în sectorul public”.** Standardul ocupațional „Auditor intern în

sectorul public” definește cunoștințele și deprinderile practice necesare unui auditor intern pentru a planifica și realiza misiuni de audit intern.

Actualizarea standardului a fost necesară ca urmare a modificării metodologiei de derulare a misiunilor de audit public intern prin adoptarea *Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern*, aprobate prin HG nr. 1086/2013, precum și ca urmare a modificării metodologiei de elaborare a standardului ocupațional.

**D. Avizarea pentru conformitate a Normelor metodologice privind exercitarea activității de audit public intern.** În cursul anului 2018 au fost primite și de la compartimentele de audit intern din cadrul entităților publice un număr de 18 proiecte de *Norme metodologice specifice privind exercitarea activității de audit public intern*, din care 9 proiecte de norme metodologice specifice au fost avizate favorabil, iar 9 proiecte au fost restituite cu propuneri de modificare și completare.

**E. Avizarea pentru conformitate a Cartei auditului intern.** În cursul anului 2018 au fost primite și de la compartimentele de audit intern din cadrul entităților publice și avizate un număr de 13 proiecte de *Carta auditului public intern*, din care 7 proiecte au fost avizate favorabil, iar 6 proiecte au fost restituite cu propuneri de modificare și completare.

**F. Propuneri de actualizare a Strategiei dezvoltării auditului public intern 2021-2024.** UCAAPI a elaborat un set de propuneri pentru actualizarea strategiei dezvoltării auditului public intern 2021-2024, în cadrul Proiectului SRSS/S2017/032-RO17.

**G. Actualizarea procedurilor operaționale.** În cursul anului 2018 au fost actualizate procedurile operaționale **PO-06.01 Elaborarea și actualizarea planurilor de activitate la nivelul UCAAPI**, **PO-06.02 Elaborarea programului de formare profesională a auditorilor interni din sectorul public** și a fost emis un draft privind actualizarea procedurii operaționale referitoare la elaborarea raportului anual de activitate.

**H. Asigurarea secretariatului tehnic al organismelor care funcționează pe lângă UCAAPI.** Astfel, în cursul anului 2018 UCAAPI a asigurat secretariatul tehnic și a redactat documentația aferentă pentru 5 ședințe ale Comitetului pentru Audit Public Intern.

**I. Formularea de răspunsuri la adrese/petiții/scrisori primite pe domeniul de competență,** prin care s-au solicitat informații, clarificări, puncte de vedere cu privire în special la organizarea și desfășurarea activității de audit public intern, procesul de atestare a auditorilor publici interni, realizarea misiunilor de audit public intern, organizarea și funcționarea activității de audit public intern, probleme specifice ministerului etc.

Precizăm că, în cursul anului 2018 s-au soluționat un număr de *peste 690 lucrări (adrese scrisori, puncte de vedere, lucrări inițiate, diverse solicitări etc.)*. De asemenea, au fost primite pe regim de petiții și soluționate un număr de 21 scrisori.

Pentru buna desfășurare a activității UCAAPI, a realizat și activitățile specifice, reglementate prin procedurile de sistem aplicabile la nivelul direcției, în principal, în domeniile: *control intern* (chestionar autoevaluare, raport semestrial/anual privind stadiul implementării sistemului de control intern, registrul riscurilor etc.), *integritate și anticorupție* (plan de acțiuni, raport privind stadiul implementării strategiei naționale anticorupție), *resurse umane* (pregătire profesională) etc.

Materialele/documentele elaborate de UCAAPI urmare realizării activităților planificate au fost supuse dezbaterii și avizării Comitetului pentru Audit Public Intern în conformitate cu competențele stabilite acestui comitet.

Precizăm că, planificarea și derularea activităților la nivelul UCAAPI s-a realizat prin luarea în considerare a timpului de lucru efectiv disponibil la nivelul direcției și nu a volumului de activități ce trebuie realizate potrivit reglementărilor specifice în vigoare.

\*\*\*

## PARTEA A III-A – ACTIVITATEA COMITETULUI DE AUDIT PUBLIC INTERN DIN ROMÂNIA

### **Rolul Comitetului pentru Audit Public Intern.**

Comitetul pentru Audit Public Intern (CAPI) este un organism cu caracter consultativ care funcționează pe lângă UCAAPI, în scopul definirii strategiei și îmbunătățirii activității de audit intern în sectorul public.

CAPI colaborează strâns cu auditorii interni, pentru a asigura un control intern puternic, raportări fără erori și un management de risc adecvat în cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

### **Structura Comitetului pentru Audit Public Intern**

CAPI cuprinde 11 membri, care sunt nominalizați expres la art. 5, alin. (2) din *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, respectiv:*

- ✓ Președintele Camerei Auditorilor Financieri din România;
- ✓ 2 profesori universitari cu specialitate în domeniul auditului public intern;
- ✓ 3 specialiști cu înaltă calificare în domeniul auditului public intern;
- ✓ Directorul UCAAPI;
- ✓ 3 experți din alte domenii de activitate, respectiv în contabilitate publică, juridic și sisteme informatice;
- ✓ un reprezentant din conducerea structurilor asociative ale autorităților publice locale.

La începutul anului 2018, CAPI era format din 8 membri, desemnați prin ordin al ministrului finanțelor publice, respectiv:

- ✓ dl. Horia Ion Neamțu, președinte al Comitetului pentru Audit Public Intern;
- ✓ dl. Ciprian Teodor Mihăilescu, membru, președintele Camerei Auditorilor Financieri din România;
- ✓ dl. Florian Bercea, membru, expert în domeniul contabilitate publică;

- ✓ dna. Alberta Gisberto, membru, profesor universitar cu specialitate în domeniul auditului public intern;
- ✓ dl. Marius Tomoială, membru, specialist în domeniul auditului public intern;
- ✓ dl. Nicolae Vasile Constantin, membru, specialist în domeniul auditului public intern;
- ✓ dl. Daniel Botea, membru, expert în domeniul juridic;
- ✓ dna. Marioara Diaconescu, membru, director UCAAPI.

Pe parcursul anului 2018, componența CAPI a suferit următoarele modificări:

- ✓ domnul Emil Drăghici a fost atras ca membru în CAPI, reprezentant din conducerea structurilor asociative ale autorităților publice locale, potrivit O.M.F.P. nr. 1684/27.03.2018 privind completarea listei membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.120/2016;
- ✓ domnului Nicolae Vasile Constantin, specialist în domeniul auditului public intern, i-a încetat mandatul de membru în CAPI, potrivit O.M.F.P. nr. 1684/27.03.2018 privind completarea listei membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.120/2016.

În prezent, CAPI funcționează cu 8 membri față de un total de 11 membri așa cum sunt definiți de art. 5, alin (2) din Legea nr. 672/2002, republicată.

În cursul anului 2018, membrii CAPI s-au întâlnit în cadrul a 5 ședințe ordinare, după cum urmează:

Nr. crt.	Data organizării ședinței	Nr. membrii CAPI	Nr. membrii CAPI prezenți	Asigurat cvorum Da/Nu
1.	16.07.2018	8	8	Da
2.	01.08.2018	8	8	Da
3.	17.10.2018	8	8	Da
4.	23.11.2018	8	6	Da
5.	19.12.2018	8	8	Da

Activitatea desfășurată de membrii CAPI în cadrul ședințelor organizate potrivit Ordinii de zi stabilite pentru fiecare ședință se prezintă astfel:

## 20. Ședința din data de 16.07.2018

### Raport privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2017

Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul Raportului, au apreciat modul de sintetizare a acestuia și au formulat anumite propuneri, iar punctele vedere s-au referit la:

- măsuri privind conștientizarea entităților publice cu privire la necesitatea și obligativitatea respectării prevederilor legale în domeniul auditului public intern;
- sugestii privind motivarea și creșterea performanțelor structurilor de audit public intern, a căror activitate nu s-a desfășurat corespunzător.

Raportul privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2017 a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate, fiind emis avizul CAPI nr. 445.002/16.07.2018.

### Raport privind activitatea desfășurată de Comitetul pentru Auditul Public Intern, pe anul 2017

Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul Raportului și au formulat unele sugestii punctuale privind completarea anumitor aspecte.

Raportul a fost aprobat în unanimitate de către membrii prezenți.

**Petiție formulată de ministrul pentru relația cu parlamentul, prin care solicită formularea, în baza art. 6 lit. f) din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, a unei opinii asupra consecințelor neimplementării recomandărilor formulate de auditor la misiunea de audit cu tema „Stabilirea, modificarea, actualizarea drepturilor salariale”** Membrii CAPI au analizat raportul de audit întocmit, au identificat un număr de 13 recomandări în cuprinsul acestuia, pe care le-au apreciat astfel:



- trei recomandări au implicații financiare, ce țin de aspecte privind salarizarea;

- restul recomandărilor privesc aspecte referitoare la elaborarea unor proceduri operaționale, desfășurarea unor activități suplimentare de monitorizare și control, precum și la actualizarea fișelor posturilor.

În urma dezbaterilor, membrii CAPI au apreciat că:

- unele recomandări sunt pertinente și pot fi implementate (spre exemplu actualizarea fișelor posturilor) și trebuie atrasă atenția conducătorilor structurilor auditate asupra necesității implementării acestora;

- alte recomandări sunt formulate în sens foarte general și nu se pot identifica, din documentele puse la dispoziție, constatările care au stat la baza formulării lor. Față de aceasta, membrii CAPI au apreciat că nu pot emite o opinie și au stabilit ca UCAAPI să facă o analiză a recomandărilor și să identifice posibilele consecințe ale neimplementării acestora, în funcție de documentele existente, după care se vor întruni în ședință de lucru în vederea dezbaterii și formularea proiectului de răspuns către petent.

## 21. Ședința din data de 01.08.2018

**Petiție formulată de ministrul pentru relația cu parlamentul, prin care solicită formularea, în baza art. 6 lit. f) din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare, a unei opinii asupra consecințelor neimplementării recomandărilor formulate de auditor la misiunea de audit cu tema „Stabilirea, modificarea, actualizarea drepturilor salariale”;**

În urma dezbaterii, CAPI a formulat proiectul de răspuns către petent. Potrivit proiectului de răspuns, CAPI a precizat că o parte dintre recomandări (pe care le-a nominalizat) se pot implementa și pot aduce un plus de valoare entității, iar pentru celelalte nu pot emite o opinie cu privire la consecințele neimplementării deoarece raportul misiunii de audit public intern nu descrie problema identificată și cauza generatoare a acesteia, și nu există suficiente informații pentru a cuantifica consecințele neimplementării acestora.

De asemenea, CAPI a apreciat ca fiind oportună și a sugerat ministrului pentru relația cu parlamentul solicitarea unui punct de vedere de specialitate de la Ministerul Muncii și Justiției Sociale pe aceste spețe.

## Situație petiții primite și soluționate la nivelul Unității Centrale de Armonizare pentru Auditul Public Intern în perioada 01.01.2017 – 16.07.2018

Membrii CAPI au luat act de situația prezentată și au formulat unele sugestii punctuale cu privire la primirea și soluționarea petițiilor.

## 22. Ședința din data de 17.10.2018

**Standard ocupațional „Auditor intern în sectorul public”** Documentul a fost dezbătut de membrii CAPI, au formulat unele propuneri și observații de modificare de formă a materialului prezentat.

De asemenea, pentru analiza aspectelor de fond formulate s-a stabilit o întâlnire ulterioară între UCAAPI și unul din membrii CAPI, urmând ca ulterior într-o ședință viitoare documentul să poată fi prezentat în CAPI pentru avizare.

**Metodologie avizare a numirii și destituirii șefilor și auditorilor interni din cadrul structurilor de audit public intern înființate la nivelul entităților publice precum și la nivelul structurilor asociative care exercită funcția de audit public intern în sistem de cooperare.** Membrii CAPI au analizat și dezbătut documentul, au apreciat calitatea informațiilor și buna practică definită și au formulat unele propuneri de modificare.

Materialul prezentat a fost supus la vot și votat în unanimitate favorabil, cu amendamentele aduse în cadrul ședinței.

**Aviz negativ și observații formulate de Ministerul Justiției la proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Metodologiei privind recunoașterea competențelor profesionale dobândite de auditorii interni din sectorul public și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1259/2012 pentru aprobarea Normelor privind coordonarea și desfășurarea proceselor de atestare națională și de**

### **pregătire profesională continuă a auditorilor interni din sectorul public și a persoanelor fizice.**

Membrii CAPI au analizat observațiile formulate de Ministerul Justiției, au apreciat că o parte dintre acestea sunt de formă și pot fi acceptate, iar altele nu se pot prelua deoarece sunt invocate aspecte ce nu au legătură cu fondul proiectului de act normativ.

În urma dezbaterilor, membrii CAPI au concluzionat că procesul de atestare nu are influență asupra raportului de serviciu al funcționarului public, nu reglementează drepturi sau obligații ale funcționarilor publici (auditori interni) potrivit Statutului funcționarilor publici, ci pune în aplicare o dispoziție a legii, respectiv modul de realizare a recunoașterii competențelor profesionale dobândite de auditorii interni în vederea obținerii certificatului de atestare.

În final, membrii CAPI au decis a se fundamenta ceea ce se poate prelua din observațiile Ministerului Justiției și ceea ce nu se poate prelua și să se solicite punctul de vedere al Direcției Juridice din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, cu privire la continuarea procesului de aprobare.

### **23. Ședința din data de 23.11.2018**

#### **Planul anual de activitate al UCAAPI pentru anul 2019 și Referatul de justificare**

Membrii CAPI au apreciat modul de structurare și dimensionare a planului și au formulat unele propuneri punctuale de modificare formală a unor expresii din conținutul Planului.

Planul anual de activitate al UCAAPI pentru anul 2019 și Referatul de justificare au fost supuse la vot și avizate favorabil, în unanimitate.

#### **Planul multianual de activitate al UCAAPI pentru perioada 2019-2021 și Referatul de justificare**

Membrii CAPI au dezbătut fiecare secțiune a Planurilor de activitate, au formulat unele propuneri punctuale în vederea corectării unor paragrafe din conținutul acestora. În final, planurile de activitate au fost supuse la vot și avizate favorabil, în unanimitate.

### **Structura standard a Raportului cadru privind activitatea de audit public intern la nivel național pe anul 2018**

Membrii CAPI au analizat și dezbătut proiectul cadru de raport, au apreciat modificările aduse față de structura de raportare anterioară și au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă. Modelul cadru de Raport privind activitatea de audit public intern aferentă anului 2018 a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate

### **24. Ședința din data de 19.12.2018**

#### **Standard ocupațional „Auditor intern în sectorul public”**

În urma analizei și dezbaterilor, *Standardul ocupațional „Auditor intern în sectorul public”* a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate

#### **Metodologie pentru derularea misiunilor de audit public intern privind „Evaluarea sistemului de prevenire a corupției”**

Membrii CAPI au analizat și dezbătut conținutul materialului elaborat și au apreciat utilitatea acestuia. De asemenea, au formulat unele sugestii punctuale de modificare de formă.

Documentul a fost supus la vot și avizat favorabil, în unanimitate.

### **24. CONCLUZII**

CAPI își înțelege pe deplin responsabilitățile care îi revin și și-a oferit toată disponibilitatea în abordarea problemelor cu care se confruntă UCAAPI.

Dialogul permanent/continuu dintre CAPI și UCAAPI a contribuit la construirea unei relații funcționale și a permis informarea rapidă a CAPI în privința potențialelor greutăți sau restricții ce ar putea afecta activitatea UCAAPI, iar răspunsul Comitetului a fost prompt și eficient.

În cadrul ședințelor CAPI, discuțiile s-au axat pe probleme de specialitate, dar au avut în vedere și componența CAPI, chestiuni administrative, precum și alte probleme punctuale care au necesitat clarificări.

Astfel, pe ordinile de zi ale ședințelor organizate s-au regăsit 11 documente/materiale elaborate de către UCAAPI, care au necesitat analiza, acordarea avizului, exprimarea opiniei sau aprobarea CAPI.

În urma analizei și dezbaterii celor 11 documente, membrii CAPI au emis 7 avize favorabile, o opinie favorabilă, au formulat un proiect de răspuns și au luat act de situația petițiilor primite și soluționate la nivelul UCAAPI, în perioada 2017 - semestrul I 2018. Toate avizele și opiniile au fost favorabile, exprimate în unanimitate de voturi, neexistând situații de refuz de emitere a avizului sau de emitere a unei opinii cu rezerve sau nefavorabile.

Obținerea/exprimarea opiniei favorabile pentru documentele dezbătute reprezintă un gir profesional asupra faptului că munca auditorilor interni din cadrul UCAAPI s-a desfășurat în conformitate cu cerințele standardelor de audit.

UCAAPI, luând în considerare rolul CAPI stabilit prin cadrul normativ, a ținut cont, în etapa de finalizare a documentelor și materialelor elaborate, de opiniile și recomandările pertinente formulate de membrii CAPI în cadrul ședințelor de lucru, dându-le acestora un plus de profesionalism și obiectivitate.

**Claudia Troncea – auditor superior**

**Aurelia Coman – auditor superior**

**Miorica Necula – auditor superior**

**Monica Preda – auditor superior**

**Ion Croitoru – șef birou SMG**

**Costin Piuaru-Isar – șef serviciu SOAPI**

**Dragoș Niculae – șef birou CER**

**Marioara Diaconescu – director UCAAPI**